

Tato práce vznikala ve školním roce 2007/2008 jako Absolventská práce na Evangelické akademii Praha, Vyšší odborné škole sociální práce.

Vedoucí mé práce byl PhDr. Vladimír Mašát a oponentkou Mgr. Jindřiška Krpálková.

Téma: „ Domácí násilí na mužích “

Autor: Daniel Suchánek, 2008
Upraveno (ne obsahově) 1/2015

Anotace

Absolventská práce: „Domácí násilí na mužích“ pojednává o novém fenoménu domácího násilí, a to domácího násilí na mužích. Popisuje zde dosud získané zjištění zejména zahraničních výzkumů, ukazuje mediální obraz tohoto jevu v ČR. Obsahuje také malou anketu, zaměřenou na domácí násilí jako celek, a také i na jeho nový druh, domácí násilí na mužích.

Abstract

The thesis titled „Domestic Violence Against Men” deals with the new phenomenon of domestic violence and that is violence against men. It describes the so far obtained data mainly from international research and it shows the image of this phenomenon in the media in the Czech Republic. It includes also a short public inquiry focused on domestic violence in general as well as on the new kind of domestic violence against men.

Klíčová slova

Domácí násilí, domácí násilí na mužích, média, společnost, NNO, agresivita, oběť, legislativa, intervenční centra,

Keywords

Domestic violence, domestic violence against men, media, society, NGO, aggression, victim, legislation, intervention centers,

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem absolventskou práci „Domácí násilí na mužích“ zpracoval samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů a literatury.
2. Tuto práci nepředkládám k obhajobě na jiné škole.
3. Souhlasím s tím, aby uvedená práce byla v případě zájmu pro studijní účely zpřístupněna dalším osobám nebo institucím.
4. Souhlasím s tím, aby uvedená práce byla publikována na internetových stránkách EA Praha.

V Modřanech dne 01/05/2008

Daniel Suchánek

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu své absolventské práce, PhDr. Vladimíru Mašátovi, za přínosné a podnětné myšlenky, nápady a rady, za odborný i lidský náhled a také za poměrně velký prostor, jež mi byl ponechán při tvorbě absolventské práce. DĚKUJI.

Obsah

1. Úvod	7
2. Teoretická část	8
3. Pojem násilí	8
3.1. Fyzické	10
3.2. Verbální	10
3.3. Sociální násilí	10
3.4. Ekonomické násilí	11
3.5. Sexuální násilí	11
3.6. Psychické a emocionální násilí	11
3.7. Institucionální násilí	12
3.8. Mediální násilí	12
3.9. Rasové násilí	13
4. Agresivita	14
5. Mediální obraz domácího násilí	15
6. Práce s oběťmi	15
6.1. Legislativa	15
6.2. Intervenční centra	18
6.3. Nestátní neziskové organizace - NNO	18
6.3.1. Bílý kruh bezpečí	19
6.3.2. ACORUS	20
6.3.3. ProFem o.p.s.	20
6.3.4. DONA linka	21
6.3.5. Koordona	22
6.3.6. o.s.ROSA	22
7. Praktická část	24
7.1. Příprava dotazníku	24
7.1.1. Teoretický rozbor problematiky:	24
7.1.2. Pracovní hypotézy	24
7.1.3. Terénní sběr informací	25
7.1.4. Vyhodnocování dat	25
7.1.5. Interpretace dat	25
7.2. Výsledky dotazníku	26
7.3. Souhrn ankety	36
8. Závěr	37
Přílohy	38
Příloha č.1 – Znění dotazníku	38
Příloha č.2 – článek z časopisu Týden	40
Příloha č.3 – článek z časopisu Mladá fronta Plus	47
Příloha č.4 – článek z časopisu Týden	51
Příloha č.5 – článek z Lidových novin	57
Příloha č.6 – záznam rozhlasového pořadu – Český rozhlas	59
Příloha č.7 – reflexe vztahu	72
Příloha č.8 – článek z novin 24 HODIN	80
Použité a citované zdroje	81
Seznam zkratk	82
Internetové odkazy	83

Motto:

„Domácí násilí je nejrozšířenější formou násilí vůbec, přičemž je současně formou nejméně kontrolovanou a co do své frekvence a závažnosti nejvíce podceňovanou.“

Schneider, H. J. (německý kriminolog)

1. Úvod

Domácí násilí (termín vychází z anglického termínu "domestic violence"), či násilí v rodině zastupuje významný sociální fenomén formy násilí rozšířený po celém světě. V ČR dlouhou dobu byl (a stále často je) považován za zanedbatelný a převážně soukromý problém partnerů. Dnes se závažnost tohoto tématu dostává do povědomí odborné i široké veřejnosti, od poloviny 90. let probíhá řada diskuzí na všech úrovních a postupně nabývá na důležitosti i v očích politiků jako samostatný a svébytný problém. V západních zemích na tuto problematiku začaly před lety upozorňovat především ženská hnutí a dnes k tomuto máme nejen mezinárodní deklarace na úrovni OSN a EU, ale i legislativní změny a opatření v celé řadě zemí světa. Většinu z nich podepsala i vláda ČR.

Tématem této absolventské práce je domácí násilí na mužích, které, podle výzkumů provedených v ČR, ale také například ve Vídni, Holandsku (1997), v Brémách, v Dánsku a na Novém Zélandu prokazatelně existuje ve větší míře, než jsme my muži a veřejnost, ochotni připustit.

V teoretické části se zabývám dnes již poměrně rozšířeným pojmem domácího násilí, představuji jeho jednotlivé druhy, jak je vidí jiní autoři a pak ukazuji pohled na domácí násilí na mužích z pohledu médií. Jedná se o několik článků z časopisů MF Plus, Týden a z Lidových novin. Do své práce jsem vložil články celé, z důvodu jakési „zajímavosti“ ohledně tématu.

V další části práce se věnuji legislativě, a to zejména zákonu č. 135/2006 Sb. a novele zákona č. 140/1961 Sb. Dále pokračuji organizacemi, které pomáhají zejména ženám, které zažily domácí násilí.

Praktická část obsahuje anketu, kterou jsem vytvořil na základě současného mediálního obrazu tohoto skrytého fenoménu. Tato anketa obsahuje 12 otázek, první čtyři otázky se ptají na tzv. „tvrdá data“ jako je věk, dosažené vzdělání atp. Zbývajících 8 otázek se již týká samotného tématu domácího násilí.

Další pasáž, v části praktické, obsahuje reflexi vztahu jednoho muže, který násilí zažil sám na sobě.

2. Teoretická část

3. Pojem násilí

Definice násilí, tak jak je nacházíme v odborné literatuře, se nezdá překrývat, doplňují či liší. V jednotlivých definicích se promítá konkrétní realita doby a konkrétní úhel pohledu (lékařský, psychologický, kriminalistický, právní atd.) Tak například anglická supervizní zdravotní služba (The Health Services Advisory) přijala v roce 1997 toto pojetí: „Násilí je jakýkoliv incident, ve kterém je zaměstnanec slovně zneužit, ohrožován nebo napaden pacientem, nebo příbuznými za okolností souvisejících s výkonem povolání“¹. Náš František Koukolník definuje násilí obecněji, a to jako „takový druh lidského chování, které jiné lidi záměrně ohrožuje fyzickou újmou, pokouší se ji přivodit, nebo ji přivodí“ a zdůrazňuje, že „jeho míra roste natolik, že se hovoří o epidemii“².

Patrně nejobecněji definovala násilí Světová zdravotnická organizace (WHO), která je již v roce 1996 popsala jako: „úmyslné použití či hrozbu použití fyzické síly nebo moci proti sobě, jiné osobě, proti skupině či komunitě, a to síly (moci), která má, nebo s vysokou pravděpodobností bude mít za následek poranění, smrt, psychickou újmu, poruchu vývoje či osobnosti“. Jak vyplývá z uvedené definice, násilí zdaleka nemá jen fyzickou formu a odborníci hovoří dále nejen o násilí psychickém a sociálním, ale dokonce i násilí institucionálním a mediálním. Proto je nutné obsah pojmu rozšířit nebo zpřesnit tak, aby bylo vždy zřejmé, kterou z forem násilí máme právě na mysli, nebo použít širšího pojmu týrání.

Týrání je zlé nakládání s druhou osobou, která se vyznačuje značným, stupněm bezcitnosti a hrubostí, a které u oběti vyvolává pocity hlubokého příkoří. Bezohlednost a destruktivnost je další charakteristikou zlého nakládání. Týrání může mít různou délku trvání. Od jedné ataky po opakovaná napadání až k dlouhodobému stavu. Týrání určité trvalosti postihuje zejména členy rodiny, případně členy uzavřených komunit a osoby svěřené do péče, ať již rodinné, náhradní či profesionální (zdravotnické, sociální). Faktické dopady násilí jsou pestré a řada obětí se není schopna vymanit ze své těžké situace bez pomoci druhé osoby a stejně tak není schopna zvládnout její následky.³

---

¹ HAŠKOVCOVÁ H., Manuál o násilí, str.13, NCO NZO Brno, 2004, ISBN80-7013-397-X

² HAŠKOVCOVÁ H., Manuál o násilí, str.14, NCO NZO Brno, 2004, ISBN80-7013-397-X

³ HAŠKOVCOVÁ H., Manuál o násilí, str.13-14, NCO NZO Brno, 2004, ISBN80-7013-397-X

Násilí (a to převážně fyzické) představuje jeden z nejčastějších důvodů, proč klienti vyhledávají služby krizové intervence. Jedná se o poměrně širokou problematiku, která z našeho úhlu pohledu zahrnuje celou řadu ztrát – např. ztrátu očekávání, ztrátu moci, ztrátu kontroly, ztrátu důvěry apod.

Násilí je možno stručně definovat jako využívání (nejčastěji fyzické) převahy k vykonávání bezpráví vůči jiné osobám resp. osobám. Násilí a agrese mohou být na jedné straně reakcí na krizi, nebo už důsledkem krize a na druhé straně příčinou, nebo spouštěčem krizí dalších (a to jak vlastních, tak především krizí u jiných osob). Násilí se může objevovat v nejrůznějších oblastech společenského života:

- Ve výchovně-vzdělávacích institucích (školy, internáty, výchovné ústavy pro děti a mládež atd.)
- Ve formalizovaných institucích (vězení, instituce ústavní péče apod.)
- V zaměstnání
- V rodině
- „Na ulici“ (vandalismus, přepadení atd.)⁴

Domácí násilí je opakující se násilí mezi blízkými osobami (vztahové násilí), které je zpravidla kombinací fyzického a psychického násilí, jehož četnost a intenzita se stupňují, mezi násilnou a ohroženou osobou jsou jasné a neměnné role, dochází k němu převážně v soukromí, tj. stranou společenské kontroly⁵.

Domácí násilí bývá nejčastěji definováno jako fyzické, psychické anebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v jejich soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti, intenzita násilných incidentů se stupňuje a vede ke ztrátě schopností včas tyto incidenty zastavit a efektivně vyřešit narušený vztah.⁶

Klíčové znaky domácího násilí:

- Opakování a dlouhodobost – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek.
- Eskalace – od urážek se stupňuje k psychickému snižování lidské důstojnosti až k fyzickým útokům a závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život.

---

⁴ ŠPATENKOVÁ N. a kol., Krizová intervence pro praxi, str.103, Grada, 2005 ISBN 80-247-0586-9

⁵ www.donalinka.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=487

⁶ www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=355

- Jasně a nezpochybnitelné rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné – domácí násilí nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde se role osoby násilné a osoby ohrožené střídají.
- Neveřejnost – probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly.

Jednotlivé druhy násilí

3.1. Fyzické, tělesné, což jsou různé způsoby násilí se širokým spektrem intenzity napadení, jako jsou facky, strkání, kopání, bití, údery pěstí, škrcení, tahání za vlasy, kousání, plivání, štípání, škrábání, používání zbraní nebo jiných předmětů jako zbraní, poranění nožem nebo jinými ostrými předměty, svazování, pálení cigaretou, posazování na rozpálená kamna nebo přivazování k horkému topení, nebo vědomé vytváření nebezpečných situací způsobujících fyzické ohrožení jako třeba riskantní jízda autem. Extrémní podobou nebo důsledkem fyzického násilí může být vražda.⁷

Helena Haškovcová k tomuto výčtu násilí přidává i odpírání pití, jídla, léků, odpírání základních hygienických potřeb.⁸

3.2. Verbální, slovní, jako třeba hrozby, urážky, ponižování, nadávky.

3.3. Sociální násilí může mít podobu izolace, zamezování jakéhokoliv kontaktu s vnějším světem, včetně příbuzných a přátel, absolutní kontrolu nad vším, co dotyčný dělá, omezování pohybu po bytě, domě,⁹ zatímco Haškovcová uvádí že:“ sociální násilí reprezentuje především materiální a finanční týrání, tedy neochotu financovat jídlo, ošacení, ale i například léky. Dále to znamená odepření přístupu k úsporám, nebo jejich zcizení, ale také převody bytu, domu atd. pod nátlakem. V kombinaci s psychickým násilím dochází k vystěhování nebo přestěhování“.¹⁰ Osobně bych tuto definici zařadil do kategorie ekonomického týrání, protože se dotýká finančních prostředků jednotlivých osob, což jim velmi ovlivňuje život.

⁷ ŠPATENKOVÁ N. a kol., Krizová intervence pro praxi, str.103, Grada, 2005 ISBN 80-247-0586-9

⁸ HAŠKOVCOVÁ H., Manuálek o násilí, str.22, NCO NZO Brno, 2004, ISBN 80-7013-397-X

⁹ ŠPATENKOVÁ N. a kol., Krizová intervence pro praxi, str.103, Grada, 2005 ISBN 80-247-0586-9

¹⁰ HAŠKOVCOVÁ H., Manuálek o násilí, str.23, NCO NZO Brno, 2004, ISBN 80-7013-397-X

3.4. Ekonomické násilí může být projevováno odmítnutím nebo minimalizací finanční podpory, bránění v nástupu nebo výkonu povolání, ničení majetku nebo osobních věcí. Jde tedy o určitou formu závislosti na osobě, která disponuje nebo může disponovat finančními prostředky nejen svými, ale i týrané osoby. Nejčastější formou bývá „odevzdávání“ celé výplaty nebo posílání výdělků na účet se kterým může disponovat pouze „trýznitel“.

3.5. Sexuální násilí se dá rozpoznat z nucení k sexuálnímu styku, z vyžadování sexuálního styku kdekoliv a kdykoliv a bez předchozího souhlasu dotyčné osoby, úmyslného fyzického ubližování před nebo během sexuálního aktu, z nucení k sexuálním praktikám, s nimiž partner nesouhlasí, z nucení k prostituci a znásilnění-orální, anální, vaginální apod.¹¹

„K sexuálnímu násilí se muži vyjadřovali jen s obtížemi vzhledem k citlivosti tématu a bylo pro ně obtížné najít vhodná slova. Jak podotýkají autoři studie, jako by jim chyběl jazyk pro toto téma. Z výzkumu vyplývá, že se sexuálním násilím se v partnerském vztahu setkalo velmi málo respondentů. Pět mužů uvedlo, že jim partnerka vnucuje svá sexuální přání bez ohledu na jejich přání. Tři muži uvedli, že je partnerka nutila dělat věci, které nechtěli dělat, a jeden muž uvedl, že ho partnerka nutila účastnit se sexuální praktiky proti jeho vůli. Z uvedených zkušeností můžeme vyvodit, že pro zkoumání sexuálního násilí bude třeba hledat alternativní a sofistikované výzkumné nástroje. Při výzkumu násilí na mužích zřejmě nebude hrát klíčovou roli otázka znásilnění, ale celá řada různě závažných detailů. Zraňující může být jak odpírání sexu, tak hyperaktivita ze stran partnerky, navíc je třeba realisticky zhodnotit, jakou váhu vlastně v moderním světě získávají přitažlivý vzhled a sexualita (s ohledem na popularitu redukčních diet, anabolik, viagry a vůbec celý kult dokonalého sexu, o němž psal už markýz de Sade).¹²

3.6. Psychické a emocionální násilí může znamenat vyvolávání pocitů viny („Ty za to můžeš, kdybys to udělal/a, nestalo by se to“), narušení sebevědomí („Nestojíš za nic, nic neumíš, jsi nula“), ponižování, vyhrožování („Když to neuděláš, neuvidíš už naše dítě“), zastrahování, excesivní křik, neustálá kritika, nadávání, okřikování,

---

¹¹ ŠPATENKOVÁ N. a kol., Krizová intervence pro praxi, str.104, Grada, 2005 ISBN 80-247-0586-9

¹² BURIÁNEK J., a kol., Domácí násilí na mužích a seniorech, str. 33-34, TRITON, 2006, ISBN 80-7254-914-6

zahanbování, zesměšňování, lhaní, nedodržení slibů nebo daného slova, zneužití důvěry, ignorování.¹³

Psychické násilí je někdy též označované jako emocionální újma. Může mít pestré formy, které je obtížné detekovat zejména proto, že je pachatelé volí s ohledem na citlivá místa oběti. Nejčastěji se jedná o ponižování a zesměšňování. Agresor používá tzv. verbální agrese, tedy nadávek, urážek, výsměchů, hrozeb a zastrašování. Někdy dává najevo, že je oběť nadbytečná, bezcenná a starost, či péče o ni, stojí mnoho sil a peněz. Oběti jsou odpirány oblíbené činnosti (např. pěstování koníčků a sledování televize), jsou jí rozbíjeny nebo odebírány „památéčné“ věci (dětmi hračky, starým lidem pak fotografie, či drobné umělecké předměty) a je jí zakazován určitý sociální kontakt, nebo dokonce všechny kontakty (s dalšími příbuznými, s oblíbenými kamarády, s přáteli, se sousedy atd.). Nezřídka je ve velké nelibosti také oblíbené zvíře oběti (domácí miláček, např. pes, kočka atp.), což umocňuje trýzeň týrané osoby.¹⁴

3.7. Institucionální násilí je další, již speciální formou, o kterém se dnes hodně hovoří. Jedná se o tzv. utrpení způsobené institucemi (zejména úřady), příp. nevhodnými normami, kdy je důsledkem tzv. druhotné ponižování. Někdy se hovoří o systémovém týrání, které je způsobenou systémem, který byl původně budován s naprosto opačným záměrem. Například v ústavech sociální péče nebo v nemocnicích má klient či pacient najít útočiště a pomoc. Někdy se však dobré úmysly a dobrý systém obrátí proti němu. Příkladem mohou být odložené nebo osiřelé děti, které již mohly být dlouho v náhradní rodinné péči, kdyby jim v tom nebránila celá řada předpisů a administrativních procedur.

3.8. Mediální násilí je relativní novinkou a má dvě základní formy: na jednu stranu násilí v hraných filmech, a na druhou dehonestující informace o některé skupině obyvatel (Romové, „vietnamští spoluobčané“, ale i staří lidé) ve zpravodajských relacích.

---

¹³ ŠPATENKOVÁ N. a kol., Krizová intervence pro praxi, str.104, Grada, 2005 ISBN 80-247-0586-9

¹⁴ HAŠKOVCOVÁ H., Manuálek o násilí, str.22, NCO NZO Brno, 2004, ISBN 80-7013-397-X

3.9. Rasové násilí je posledním druhem, které reprezentuje výraznou formu týrání, která se realizuje na úrovni jednotlivců celé společnosti. „Jiný člověk“, tedy ten, který se viditelně odlišuje barvou pleti i některými svými způsoby svého života, zneklidňuje majoritní část společnosti. Zneklidnění vede k pocitům strachu a ohrožení a následně i k nejrůznějším formám odsouzení a agrese. Vinu na nepříznivém stavu věcí mají také společenské předsudky. Podobnou nevoli vyvolává i jiné než vyznávané nebo tolerované náboženství¹⁵.

---

¹⁵ HAŠKOVCOVÁ H., Manuálek o násilí, str.25, NCO NZO Brno, 2004, ISBN 80-7013-397-X

4. Agresivita

Internetový slovník cizích slov A-B-C má pro slovo agresivita tyto významy: útočnost, tendence napadat jiné, dominovat jim.

Vágnerová uvádí, že agresivitu lze definovat jako: “porušení sociálních norem, omezující práva a narušující integritu živých bytostí i neživých objektů. Jde o symbolické nebo reálné omezování, poškozování a ničení. Agresivitu lze chápat jako sklon k takovému chování¹⁶. Agresivní chování jako takové bývá velmi často prostředkem, k tomu, abychom dosáhli nějakého uspokojení, kterému lze bráněno. Je také jedním z důležitých obranných mechanismů, který řeší problém útokem na překážku nebo zdroj, který nás může ohrožovat.

Člověk má vrozené dispozice k agresivnímu jednání, avšak stejně jako předpoklady k jiným vlastnostem a schopnostem, nejsou vždy u všech lidí stejné. Liší se v závislosti na historii a sociokulturní tradici populace, v níž byli v minulosti zvýhodňováni jedinci s určitými dispozicemi, a tím i jejich četnosti v dalších generacích (úspěšnější přežili).

Sklon k agresivnímu chování se rozvíjí učením a nápodobou, a není tedy závislý na generických dispozicích. Děje se tak již v rodině, kdy se dají posilovat agresivní projevy (např. potvrzení užitečnosti agresivity, protože dítě něco získalo, a nebylo potrestáno), nebo výše zmiňovanou nápodobou, kdy se dítě učí dělat to, co vidí u ostatních, a nejvíce u těch lidí, kteří jsou pro dítě nějakým způsobem významní. Takto získává dítě funkční model chování, který se v dospělosti jen těžko mění.

---

¹⁶

VÁGNEROVÁ M., Psychopatologie přispívající profese, str. 266, Portál 1999, ISBN 80-7178-214-9

5. Mediální obraz domácího násilí

V dnešní době je současná společnost dennodenně bombardována nejrůznějšími reklamami, názory a úsudky které vznikají proto, aby ovlivnily. Nejinak je tomu i u tématu domácího násilí. Zatímco tématu domácího násilí na ženách či dětech bylo v uplynulých letech věnováno poměrně dost prostoru, tématu násilí na mužích již méně. Tato kapitola má za cíl, najít významné mediální výstupy, které se v posledních letech vyskytly k tématu domácího násilí. Nakonec by texty z těchto článků zabraly převážnou část teoretické části, a tak jsem se rozhodl tyto texty dát do příloh. Jsem však rád, že se již pomalu objevují první „vlaštovky“, které se nebojí na tento jev poukázat. Bude však trvat mnoho let, než k tématu násilí vznikne nějaký relevantní výzkum, ze kterého budou patrná alarmující čísla. Do té doby se na tomto poli nic nestane.

6. Práce s oběťmi

6.1. Legislativa

Až do ledna 2007 neměly oběti DN v podstatě žádnou právní šanci, jak účinně bojovat proti agresorům. První změna nastala již 1. 6. 2004, kdy vstoupila v platnost novela trestního zákona 140/1961 Sb. která umožňuje trestní postih projevů domácího násilí, druhou změnou je zákon č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím. Novela z roku 2004 zavedla do trestního zákona novou skutkovou podstatu vložení §215a, který zní: „§215a Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě
(1) Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společně obývaném bytě nebo domě, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.
(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán
a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvlášť surovým způsobem nebo na více osobách, nebo
b) pokračuje-li v páčání takového činu po delší dobu.“

Musíme však vyložit jednotlivé pojmy jako týrání:

- týká se osob blízkých a jiných žijících ve společném obydlí,
- soudní praxe pod tímto pojmem rozumí zlé nakládání s osobou, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří (může jít o bití, pálení či jiné tělesné poškozování, ale i psychické a sexuální násilí, vydírání nebo zneužívání, vyhrožování, nucení

k ponižujícím úsluhám, k žebrotě nebo činnostem, které týranou osobu neúměrně fyzicky nebo psychicky zatěžují apod.)

a společně obývaný byt nebo dům

- byt nebo jiný prostor sloužící k bydlení a prostory (příslušenství) k nim náležející – byty, ale i rodinné domky, obytné chaty, hotelové domy, ubytovny, vysokoškolské koleje apod., tedy veškeré prostory sloužící k bydlení
- neklade důraz na vedení společné domácnosti, ale jen na faktický stav společného bydlení, ať už jeho důvodem je jakýkoli titul – vlastnictví nemovitosti, nájemní či podnájemní vztah i faktické společné bydlení na základě rodinných i jiných vztahů

Dalším legislativním krokem k boji proti domácímu násilí je již zmiňovaný zákon číslo 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím.

Tento zákon vychází z pravidel, jaká existují v zemích, které jsou nám blízké z hlediska právní kultury a i jiných společenských charakteristik. Inspirací byl pro experty zejména rakouský model.

Zákon je neutrální, bez ohledu na to, kdo je původcem násilí a kdo jeho obětí. Vychází přitom z obecných znaků domácího násilí – opakování a stupňování závažnosti násilného jednání, které směřuje proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti ve společném obydlí násilné a ohrožené osoby. Ohrožený člověk zpravidla potřebuje okamžitou reakci a účinný zásah včetně zamezení násilí do budoucna. Proto jsou v návrhu kombinována opatření sociální i právní. Předpokládá se využití správních orgánů (policie), justice a sociálních služeb.

Výrazným rysem zákona je důraz na preventivní řešení domácího násilí. Dosud je v případě domácího násilí možné zasáhnout až v momentě, kdy dojde k závažnému útoku a dokonce zranění – podstatou tedy je opatření represivní.

Východiskem návrhu zákona je umožnit zásah do partnerského vztahu, v němž dochází k týrání, tak, že se násilník vykáže na přiměřenou dobu z bytu. Napadený získá dostatek času na to, aby si bez psychického či jiného nátlaku ujasnil situaci, v níž se nachází, a uspořádal svoje plány.

Tři pilíře naděje:

1. policejní zásah, který by měl především okamžitě ukončit páchané násilí a zároveň rozhodnout o dočasném vypovězení útočníka ze společného bytu (nutné dokázat předcházející útoky a předpoklad, že k útoku dojde znovu)

- oprávnění k rozhodnutí má konkrétní policista

- vykázaní potrvá 10 dní

2. podpora ze strany intervenčních center: psychologická, sociální, právní a další potřebná pomoc

3. občanskoprávní řešení situace:

- předběžné opatření, spočívající rovněž ve vykázaní útočníka z bytu

- zákaz návratu do bytu

- zákaz navazování dalších kontaktů (tento zákaz by trval 1 měsíc s možností soudního prodloužení)

Zneužití rozhodnutí o vykázaní zabráni:

- důkladné proškolení policistů a dalších osob, které podobné konflikty řeší

- zavedení zahraničních diagnostických metod, které umožňují zjistit skutečné riziko hrozby násilím v konkrétním případě

- databáze informací, na jejichž základě dokáží policisté vyhodnotit, zda je namístě rozhodnout o vykázaní

- řešení před nezávislým soudem v občanskoprávním a případně i trestním řízení, které navazuje na postup policie

- hrozba trestního postihu policistů i ohrožených osob, pokud by nepravdivými informacemi donutily vykázat partnera/partnerku z bytu

6.2. Intervenční centra

Od 1. ledna 2007 působí v České republice nová pracoviště poskytující krizovou pomoc osobám ohroženým domácím násilím - Intervenční centra.

Tato centra poskytují individuální sociálně právní pomoc v konkrétních případech a zároveň koordinují interdisciplinární spolupráci mezi dalšími navazujícími službami na úrovni kraje. V případech vykazání spolupracují s Policií České republiky. Personálně je jejich činnost zajištěna proškolenými pracovníky, kteří mají pro tuto službu osvědčení signované náměstkem ministra práce a sociálních věcí.

Dle statistiky za rok 2007, bylo prostřednictvím IC celkem evidováno 862 rozhodnutí Policie ČR na základě zákona č. 135/2006 Sb., o vykazání nebo zákazu vstupu násilné osoby do společného obydlí. V roce 2007 bylo celkem vykazáno 862 osob, z toho 854 mužů a 6 žen.

6.3. Nestátní neziskové organizace - NNO

Po roce 1989 bylo umožněno společnosti, aby stejně tak jako v západních zemích, začala vznikat třetí, nezisková sféra. Po devatenácti letech eviduje Ministerstvo vnitra ČR přes 45 tisíc občanských sdružení. Tento zákon, umožňuje občanům zakládat neziskové organizace, jejichž primárním cílem není generovat zisk, ale pomáhat tam, kam se nedostane pomoc státní. Vznikají tak stovky organizací, které pomáhají tělesně postiženým, mentálně postiženým, seniorům, týraným dětem atp. V České republice se na oběti domácího násilí specializuje hned několik různých neziskových organizací, které pochopitelně poskytují, stejně jako všechny výše zmíněné instituce, bezplatnou pomoc a radu.

Problémem pro tyto subjekty je finanční zajištění, které je k jejich efektivnímu fungování potřebné. Bylo by potřeba, aby se právě v tomto směru více angažoval stát, ale aktivní podpora ze strany státu (ať už finanční nebo institucionální) zatím není v naší republice dostatečná a některé možnosti pomoci jsou u nás díky této situaci dostupné jen ve velmi omezené míře.

Nejinak tomu je i v oblasti domácího násilí. Na základě „poptávky“ vznikly níže uvedené organizace, které mají za cíl informovat o tomto jevu, a také pomáhat obětem domácího

násilí. Bohužel, stejně jako Haškovcová, musím konstatovat, že problematice týraných mužů zde není věnována dostatečná pozornost a je skutečností, že v České republice neexistuje žádná organizace, která by se tímto tématem zabývala.

6.3.1. Bílý kruh bezpečí

Poskytuje bezplatné, odborné a diskrétní služby obětem a svědkům trestné činnosti prostřednictvím šesti poraden, ve kterých pracují bez nároku na odměnu zejména právníci, psychologové, sociální pracovníci a lékaři. Poradci poskytují obětem především právní informace, praktické rady a psychologickou podporu. Ve velmi závažných případech spojených s násilným trestným činem doprovázejí oběti případně pozůstalé k soudu, navštíví zraněné oběti v nemocnici a zprostředkují jim další potřebné služby. Všichni poradci absolvují povinný čtyřstupňový speciální výcvik Bílého kruhu bezpečí.

Bílý kruh bezpečí nabízí obětem trestných činů:

- čas na rozhovor
- právní informace
- setkání s psychologem
- praktické rady a pomoc
- morální a emocionální podporu
- návrat sebevědomí
- rady, jak získat odškodnění a peněžitou pomoc státu

V šesti poradnách v Praze, Brně, Olomouci, Ostravě, Pardubicích a Plzni - je obětem poskytována služba, která přispívá k rychlému vzpamatování se obětí z následků trestného činu a mimo jiné i k posílení jejich pozice při jednání s úřady. Poradci Bílého kruhu bezpečí pomáhají obětem zotavit se ze stresu vyvolaného trestným činem, poskytují jim praktické rady a užitečné informace o průběhu trestního řízení. Často obětem na místě zprostředkují kontakt na další odborníky nebo služby. O poradnách Bílého kruhu bezpečí se oběti a jejich rodiny nejčastěji dozvídají ze sdělovacích prostředků, z tiskovin sdružení, od Policie ČR, na linkách důvěry, v krizových centrech a na úřadech státní správy a samosprávy.

Častou reakcí obětí na trestný čin je otázka "Proč právě já?", která vyústí v pocity lítosti, sebeobviňování a v pocit opuštěnosti. Nepřehlédnutelnou psychickou reakcí na závažné trestné činy je ztráta koncentrace, která se projevuje zhoršenou schopností vnímání a špatnou interpretací poskytovaných informací, a ztráta iluze bezpečného světa. Každý jedinec je v prožitku traumatu neopakovatelný.

V poradnách Bílého kruhu bezpečí zaznamenávají poradci velmi rozdílné reakce obětí na trestný čin, shodují se však v tom, že nejzávažnější traumata prožívají oběti po útoku pachatele na jejich tělesnou integritu (loupež, znásilnění, ublížení na zdraví, domácí násilí), pozůstalí po obětech vražd, oběti a pozůstalí po obětech dopravních nehod zaviněných opilým řidičem. U majetkové trestné činnosti prožívají oběti dlouhodobě negativně pocit narušení soukromí v případě krádeže vloupáním do jejich bytu.

6.3.2. ACORUS

Acorus, občanské sdružení, provozuje Psychosociální centrum Acorus, poskytující osobám ohroženým domácím násilím pomoc

Acorus, občanské sdružení
pomoc osobám ohroženým domácím násilím

v překonávání nepříznivé sociální situace. Poskytované služby respektují lidskou důstojnost, vychází z individuálních potřeb uživatelů a uživatelek služeb, podporují rozvoj samostatnosti a začlenění do běžného života bez přítomnosti násilí. Pomoc je poskytována prostřednictvím služeb azylový dům, odborné sociální poradenství a krizová pomoc.

6.3.3. ProFem o.p.s.

Roku 1993 vzniklo konzultační středisko se zaměřením na problematiku porušování ženských lidských práv (zejména na násilí na ženách). Tato organizace se zasadila

o pořádání dvou mezinárodních konferencí (Domácí násilí záležitost nikoli soukromá – konala se 19. 11. 1996 pod záštitou ministra vnitra Jana Rumla a Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové. Druhá konference se konala pod názvem Domácí násilí – staré problémy, nová řešení a uskutečnila se 16. 11. 2001. Na jejím uspořádání se tentokrát spolupodílelo i sdružení ROSA a nadace Friedricha Eberta).

Dále pak od roku 1998 proFem realizuje AdvoCats for women. Jedná se o projekt, kdy speciálně proškolené právničky poskytují přímou právní pomoc a radu klientkám. Od roku 2001 pak funguje Linka právní pomoci ženám – obětem domácího násilí a vedou i Fond právní pomoci ženám – obětem násilí, který je určen na úhrady advokátního zastoupení.

Neopomenutelná je u proFemu také činnost publikační, proto je zde třeba zmínit alespoň některé základní brožury a texty:

- odborné studie *Domácí násilí v roce 2002 z pohledu práva a Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*
- školicí texty *Násilí v rodině a domácnosti z pohledu práva*
- pro širokou veřejnost *Vaše právo! – právní pomoc ženám, obětem domácího násilí* - tato brožura pomáhá postiženým ženám vypracovat si tzv. bezpečnostní plán, který by měl pomoci v každé situaci, ať již se žena rozhodne v násilném vztahu setrvat nebo z něj odejít. Dále je možné zde najít také vzory některých podání žádostí a oznámení, které jsou jinak k dispozici pochopitelně i na stránkách Ministerstva vnitra ČR
- pro odbornou veřejnost *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*

6.3.4. DONA linka

Je specializovaná celostátní telefonická služba pomoci pro osoby ohrožené domácím násilím pracuje v nepřetržitém provozu od 11. září 2001 pomáhá každému, kdo se cítí ohrožen domácím násilím nebo je svědkem domácího násilí pomáhá profesionálům, kteří při výkonu svého povolání přicházejí do prvního či opakovaného kontaktu s osobou ohroženou domácím násilím, respektuje anonymitu klientů, respektuje požadavek diskrétnosti, garantuje vysoký standard služeb.

Osobám ohroženým domácím násilím, jejich příbuzným a známým - nabízí porozumění a důvěru, poskytuje okamžitou odbornou psychologickou, právní, organizační a morální podporu, pomůže orientovat se v aktuální situaci, pomáhá sestavit individuální bezpečnostní plán, poskytne praktické rady a pomůže nalézt další vhodný postup, zprostředkuje informace o možných sociálně - právních a trestněprávních opatřeních, pomůže orientovat se v systému služeb sociální záchranné sítě pro oběti domácího násilí

a trestných činů, pomůže vyhledat bezpečné ubytování, přivolá v případech vážného ohrožení zdraví a života urgentní pomoc.

6.3.5. Koordona

Koordona je dobrovolným účelovým seskupením organizací, které se zabývají přímou i nepřímou pomocí ženám - obětem domácího násilí. Mezi její základní cíle patří poukazovat na problémy, kterým oběti domácího násilí musí čelit, a společně se státními i dalšími institucemi a organizacemi hledat nejefektivnější cesty jejich řešení.

Koordona zároveň chce iniciovat vznik standardů pomoci obětem domácího násilí, které by měly platit jak v organizacích poskytujících poradenství, tak v azylových domech, a rozpoutat diskusi o dopadu domácího násilí na děti, jeho svědky a informovat o něm odpovědné orgány zabývající se péčí o dítě. K činnostem KOORDONY také patří zvyšování povědomí o domácím násilí a jeho závažnosti mezi odbornou i širší veřejností.

6.3.6. o. s. ROSA

Od roku 1993 funguje Občanské sdružení ROSA, které poskytuje psychosociální poradenství, ale také psychiatrické a právní konzultace. Navíc jsou zde schopni zajistit i přechodné ubytování v azylovém domě či bytech s utajenou adresou. Jedná se tedy o centrum pro týrané a osamělé ženy.

Dále ROSA provozuje i krizovou linku a zabývá se prevencí domácího násilí (různá školení pro odbornou i širokou veřejnost, informační letáky, brožury, spolupráce s médii, dalšími neziskovými organizacemi, zástupci státních orgánů, politiky a odborníky).

Jedním z významných počínů této organizace bylo vydání publikace *Dneska tě nezabiju* (1997), která vyšla za podpory Nizozemského velvyslanectví. Hlavním obsahem je zpráva o stavu domácího násilí a velmi ucelený pohled na daný fenomén.

Výše uvedený výčet je však aktuální „pouze“ pro týrané ženy a děti. Pro muže, kteří nějakou formu násilí zažili, v podstatě neexistují žádná zařízení. Pokud se muž odhodlá, a chce si najít pomoc, většinou skončí v psychoterapii nebo v nějaké svépomocné skupině. Cílená práce s těmito lidmi však není a neexistuje. Již jen představa muže, který je jakkoliv týrán svou partnerkou, a který s tím chce něco dělat je děsivá. Vycházím tak

z častých stereotypů nedávné doby, kdy byl muž ten, který vedl, živil a zajišťoval vše, co rodina potřebuje. V současné době je však situace jiná. Ženy „dostaly prostor aby ukázaly, co umějí,“ a tento prostor náležitě „využívají.“ „Obyčejnému“ muži to přirozeně vadí, a v zásadě si myslím, že s tímto novým jevem neumí pracovat. Dostává se tak velmi často do konfliktních situací, které neumí, nebo nechce zvládat, a pak se stává různými způsoby týraným. Tento jev se však bude prohlubovat s přicházejícími změnami rolí ve společnosti. Zřejmým příkladem jsou muži na otcovské dovolené. S postupnou „emancipací“ žen a mužů se vyrovnávají daleko lépe, než muži, kteří neustále žijí v prostředí, kde je jasné, co je ženská práce a co je mužská práce, a z toho vyplývající role a úkoly. Obecně si myslím, že např. výše zmiňovaný jev otců na otcovské dovolené je častější a jaksí přirozenější ve velkých městech, kde je na jednu stranu zaručena jakási anonymita, a kde jsou, dle mého názoru, lidé jaksí více nastaveni změnám. Znímám to z vlastní rodiny, která žije různě po republice v menších městech, a tam je nemyslitelné, aby muž jezdil s kočárem atp. Muž je pro ně někdo, kdo nosí domu peníze, a večer chodí do hospody s kamarády. Nechci však generalizovat, ale jakési rozdíly mezi velkými a menšími městy a vesnicemi jsou.

7. Praktická část

V praktické části se budu věnovat zejména malé studii, kdy jsem pomocí elektronické pošty požádal celý svůj adresář, o vyplnění dotazníku, který byl nahrán na jednom webovém serveru, specializujícím se na on-line ankety a dotazníky. Rozsah a otázky ankety jsou níže:

7.1. Příprava dotazníku

7.1.1. Teoretický rozbor problematiky:

Mé dosavadní informace které o problematice domácího násilí na mužích mám, směřují k tomu, že se všeobecně počítá s 3-5% mužů, kteří v ČR zažili domácí násilí. Toto číslo je potvrzeno zejména výzkumem tohoto jevu týmem sociologa Buriánka, který byl proveden v roce 2005 v jižních Čechách. Já s tímto číslem v zásadě souhlasím, ale myslím si, že tento jev je v populaci rozšířen daleko více, než je oněch 3-5%. Můj odhad je, že zhruba 25-30% mužské populace někdy v životě zažilo domácí násilí. S tím koresponduje i holandský výzkum, který uvádí obdobná čísla.

Informovanost v celkové české populaci je největší o domácím násilí na ženách a dětech, zatímco na mužích téměř vůbec. Tato myšlenka je výstupem z článků a knih, kdy v této oblasti hraje dost důležitou roli feministická část populace, která říká, že domácí násilí je doménou mužů na ženách a že převážná většina tohoto jevu je právě násilí muže na ženě.

O mužích se všeobecně myslí, že jsou silní, všechno zvládnou, nebrečí, nemají takřka žádné city, jsou hlavou rodiny. Z této myšlenky plyne i to, že je těžké procentuálně vypočítat míru domácího násilí na mužích, protože zde hraje roli stud, který je pro většinu mužů nepřekonatelný, stejně tak i postoj většinové populace, která si o těchto mužích myslí, že jsou „bačkory“, „podpantofláci“, „srabi“, „podmuži“...

7.1.2. Pracovní hypotézy:

Hypotéza č. 1.: V populaci českých mužů je domácí násilí zastoupeno větší měrou, než udávají dosavadní výzkumy (3-5%). Můj názor je, že anketou bude zjištěno, že tento jev zažilo nejméně 25% českých mužů. Zde bude odpovídat více mužů a méně žen.

Hypotéza č. 2.: Všeobecný postoj k mužům, kteří zažili týrání je pohrdavý. Zde bude vyrovnané skóre muži/ženy v odpovědích.

7.1.3. Terénní sběr informací:

Sběr informací probíhal přes webové rozhraní služby, která poskytuje prostor pro vytvoření a vyhodnocení dotazníků. Průvodní email s prosbou o pomoc při vyplnění dotazníku byl rozeslán na všechny emaily v mém adresáři. Předpokládaná návratnost byla 90%. Tato forma byla problematická ve výběru věkové hranice dotazovaných a tak jsem se alespoň pokusil omezit dolní hranici na minimálně 15 let.

7.1.4. Vyhodnocování dat:

Při vyhodnocování dat z ankety jsem vycházel z možností, které mi nabídl poskytovatel internetové služby, díky které jsem dotazník vytvořil a rozeslal. Toto webové rozhraní umožňovalo export výsledků do více formátů (.xls, .pdf, .jpg.), což mi při vyhodnocování ankety ušetřilo mnoho času. Některé otázky vyžadovaly slovní odpověď a tak jsem vybíral zejména odpovědi, které se vyskytovaly nejčastěji nebo ty odpovědi, které byly nějakým způsobem zajímavé.

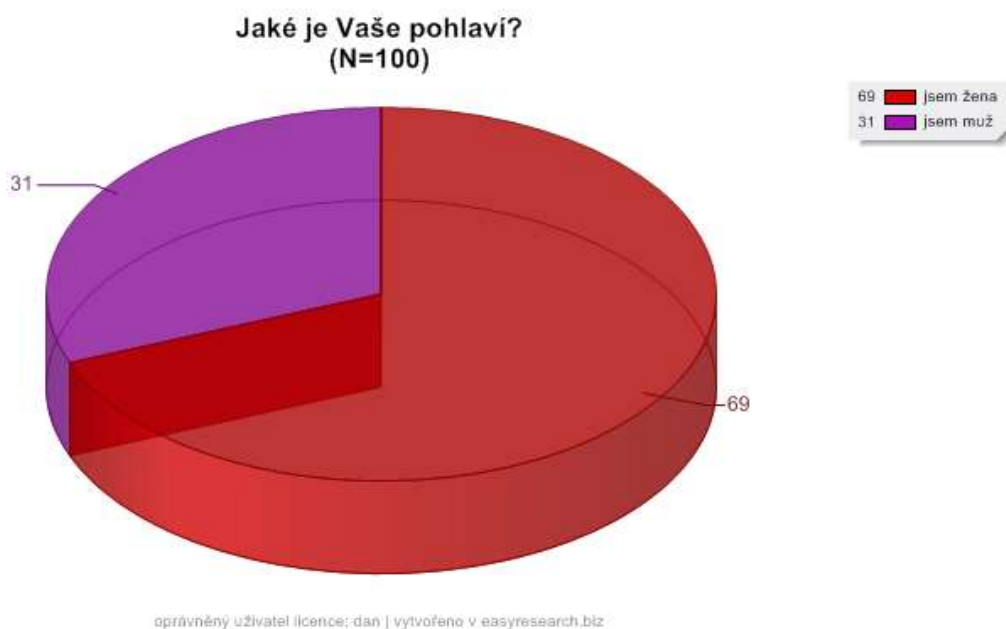
7.1.5. Interpretace dat:

Na základě výstupů bude interpretace aplikována na pracovní hypotézy.

7.2. Výsledky dotazníku

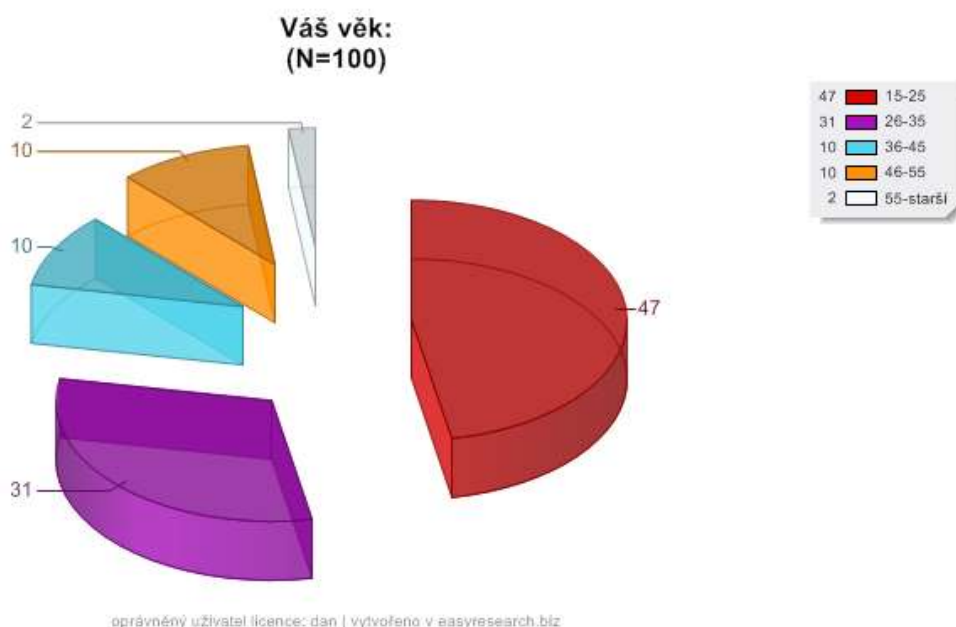
Na můj dotazník odpovědělo během 5 dnů (10/04/2008-15/04/2008) 178 osob, ze kterých dotazník dokončilo sto osob. Zbývajících 78 osob dotazníky z neznámých důvodů neukončilo. Jak je vidět na grafu č. 1, 69 osob byly ženy a zbývajících 31 osob byli muži. Z toho plyne i procentuální rozdělení, tedy 69% a 31%. (viz graf č. 1)

graf č.1: Jaké je Vaše pohlaví?

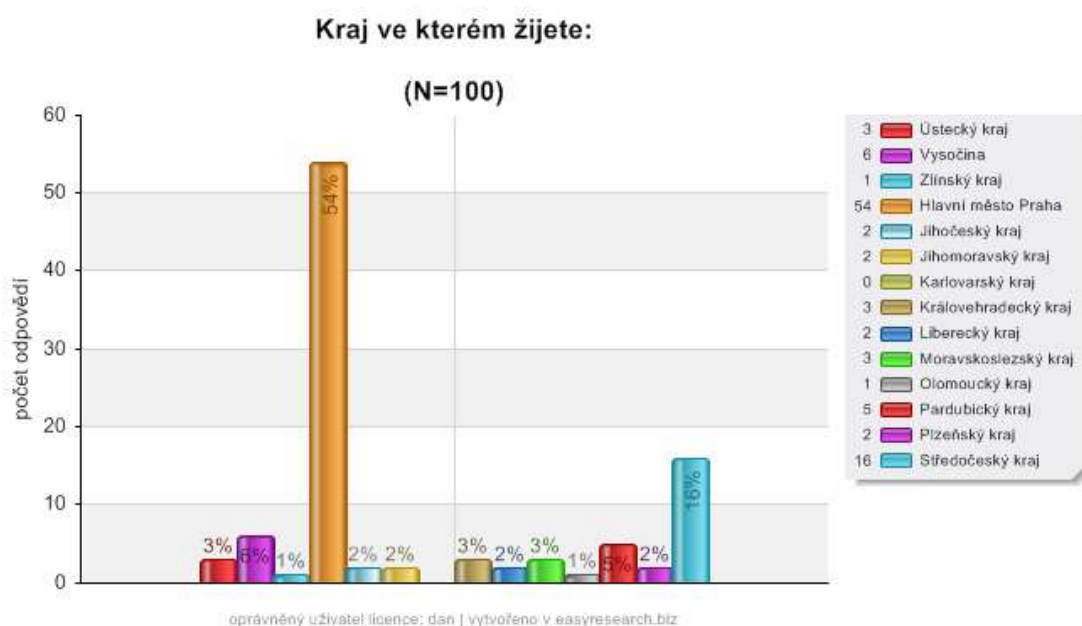
Dalším důležitým faktorem byl i věk dotazovaných. Ten je patrný z grafu číslo 2, kdy necelá polovina dotázaných byla v rozmezí věku 15-25 let. Tento výsledek nebyl nijak překvapivý z důvodu nízkého věku osob v celém mém emailovém adresáři. V souvislosti s věkem je zajímavé zjištění znalosti problematiky domácího násilí jako celkového jevu, a také přístup dnešních mladých k poměrně novému jevu domácího násilí na mužích.

graf č. 2: Váš věk?

V dalším grafu číslo 3 je patrné rozdělení dotázaných dle krajů, ve kterých bydlí. Z celkového počtu 100 dotazovaných je 70 z Prahy a Středočeského kraje. Tento počet také není překvapivý, díky relativně nulové vzdálenosti (díky dnešním technologiím). Předpokládám, že tento výsledek koresponduje s tím, že nejvíce oslovených osob znám právě z těchto krajů.

graf č. 3: Kraj, ve kterém žijete?

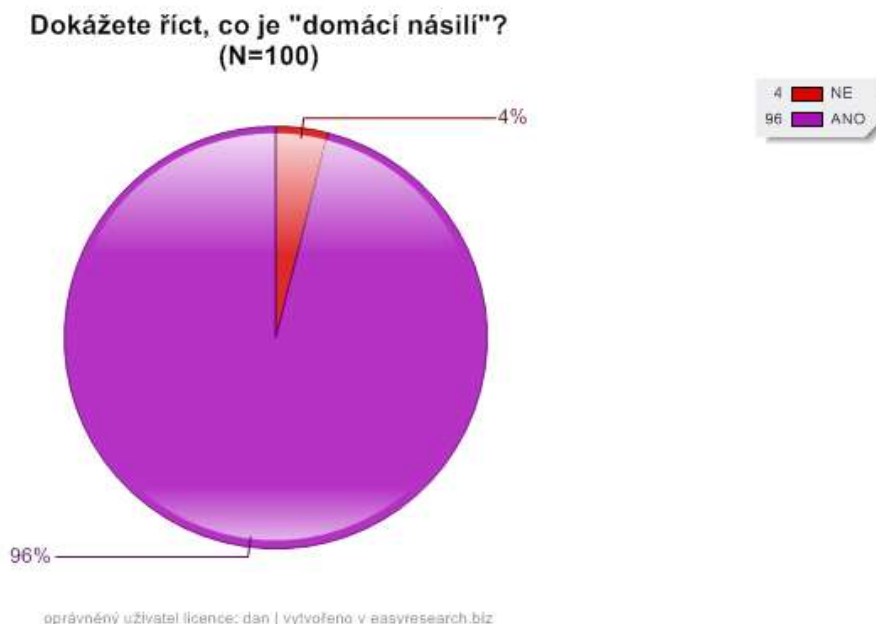
Dalším bodem mé ankety byl i dotaz na dosažené vzdělání. Zde 52 procent respondentů uvedlo střední školu s maturitou, 42 procent vzdělání vysokoškolského typu. (viz graf č. 4) Do dalšího výzkumu by bylo zajímavé zjistit, jak na tuto problematiku nahlíží jednotlivé skupiny definované v mé anketě.

graf č. 4: Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Na otázku č. 5: Dokážete říct, co je „domácí násilí“? kladně odpovědělo 96% dotázaných osob, což je samo o sobě velmi vysoké číslo (viz graf č. 5). To potvrzuje i čísla druhého sociologicky reprezentativního výzkumu o domácím násilí v ČR, který pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR zrealizovala agentura STEM v roce 2006. Ten zdůrazňuje posun informovanosti populace o domácím násilí jako takovém oproti obdobnému výzkumu z roku 2001. V tomto výzkumu z roku 2006 se uvádí, že 97% populace starších 15 let ví nebo tuší, co je domácí násilí.

graf č.5: Dokážete říct, co je „domácí násilí“?

V šesté otázce byli respondenti „nuceni“ odpovídat na otázku: „Jaké jsou podle Vás jeho druhy?“. Čtyři respondenti odpověděli: „Nevím“ a zbytek, tedy 96% respondentů se shodl na těchto druzích: fyzické a psychické. Tyto dva druhy měli stejný počet uvedení (22x), za nimi se objevilo sexuální násilí, které bylo uvedeno 8x. Další druhy, jako například ekonomické, mediální se objevili 1x - 4x. Zajímavé závěry z této otázky jsou však ty, že deset osob shodně napsalo, že zná druhy domácího násilí jako násilí, na ženách, dětech, seniorech, ale také na mužích. Jednou se objevila odpověď, že druh domácího násilí je i mezigenerační.

V sedmé otázce se 27 dotazovaných osob vyslovalo, že nějakou formu domácího násilí zažili a to především: 14 osob uvedlo, že fyzické násilí, 10 osob psychické násilí (vydírání), 1 osoba sociální násilí a dvě osoby sexuální násilí. U fyzického násilí je zajímavá odpověď respondenta: „Ano zažil, ale beru to jako klasickou výchovnou metodu, kterou plně schvaluji“.

Osmá otázka, asi první ze dvou nejzajímavějších otázek, respektive s očekáváním nejzajímavějších odpovědí, byla otázka: „Znáte nějakého muže, který podle Vás zažívá domácí násilí?“ (viz graf č. 7). Na tu odpovědělo 21% dotázaných kladně a zbytek záporně. Tento výsledek potvrzuje mou první pracovní hypotézu, kde jsem určil, že násilí na mužích je ve větším měřítku než udávají dosavadní výzkumy. V příštím výzkumu by mohla padnout otázka na typ domácího násilí, aby bylo skutečně potvrzené, že dotazovaný ví, co popisuje. Tak vysoké procento jen potvrzuje závěry německého výzkumu z roku 2006, který provedl tým kolem Ludgera Jungnitze v Berlíně, kdy bylo zjištěno, že každý čtvrtý muž zažil akt fyzického násilí páchané partnerkou, každý šestý muž byl agresivně odstrčen partnerkou, a „pouhých“ 5% mužů utrpělo zranění v důsledku domácího násilí. V „balíčku“ psychického nebo sociálního násilí jsou výzkumy německého týmu obdobné. Každý pátý muž uvedl, že jeho partnerka žárlí a zabraňuje mu v kontaktu s ostatními lidmi, každý šestý muž uvedl, že jeho partnerka kontroluje, kam jde, s kým jde, co tam bude dělat a v kolik hodin bude zpět. V tabulce číslo 1. jsou uvedeny výsledky německého týmu na vzorku 190 německých mužů. Z této tabulky plynou poměrně zajímavá a zároveň šokující čísla. Ač byl tento výzkum prováděn na reprezentativním vzorku německých mužů, myslím si, že pokud by obdobně rozsáhlý výzkum proběhl i u nás, čísla by byla stejně vysoká.

tabulka č. 1, „Violence against men, Men’s experiences of interpersonal violence of Germany – Results of the pilot study“

N=190	nezažili	zažili	1x	2x – 3x	více jak 4x
za posledních 12 měsíců	93%	7%	4%	2%	1%
za posledních 5 měsíců	88%	12%	5%	4%	3%
za celý život	77%	23%	6%	8%	9%

graf č. 6: Znáte nějakého muže, který podle Vás zažívá domácí násilí?

Devátá, a asi velmi kontroverzní otázka, zněla: “Co si myslíte o muži, který je týrán?” Ta by měla potvrdit mou pracovní hypotézu číslo dvě, která se zabývá pohrdavým postojem populace k týraným mužům. Textové odpovědi však mluví proti této hypotéze. Pět dotázaných odpovědělo, že je jim takového muže líto, nebo že to je chudák, jeden respondent uvedl, že má zřejmě nižší inteligenci, že tento muž má nízké sebevědomí nebo že je příliš submisivní uvedlo deset respondentů. Pouze 3 dotazovaní uvedli že: “Je to vůl, nebo „je to loser“. Ostatní dotazovaní uvádějí, že tento přístup má již z rodiny, že má takto naučený model chování, že neumí účinně a asertivně komunikovat, že je ovládán svou partnerkou, že by se jim mělo pomoci, že se mu to líbí, že je nějakým způsobem na týrající partnerce závislý. Několik dotazovaných uvedlo, že by násilí nemělo být v partnerském vztahu vůbec, nebo že se to může stát komukoliv. Jeden dotazovaný uvedl: “... že to má těžší než ženy – oběti násilí, i vzhledem k tomu, že problematika veřejně probíraná se týká

především žen, i vzhledem k tomu, že muž je pořád brán jako silné pohlaví, případně jako pachatel, přiznat že je oběť je těžké všeobecně, pro muže ještě více než pro ženu.“

Desátá otázka ankety zněla: Víte, kam byste se obrátil/a o pomoc? Kam?

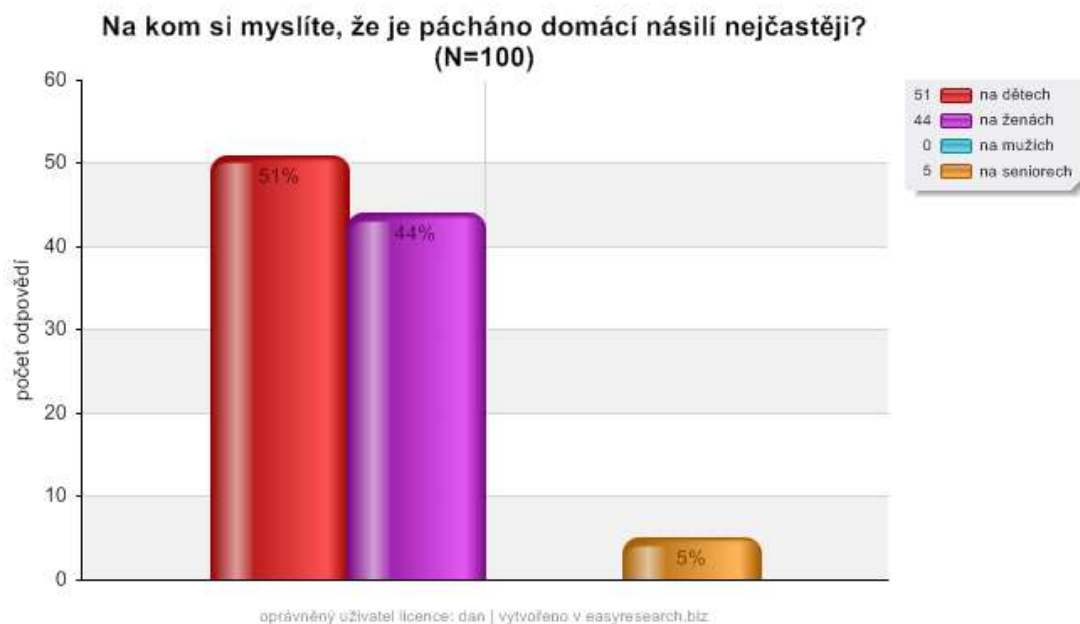
V této otázce mohli dotazovaní vypsat všechny možnosti, které znají, a tak se součet nebude shodovat s počtem dotázaných. Nejvíce dotazovaných by se obrátilo nejdříve na policii (33), na Bílý kruh bezpečí by se obrátilo 18 dotázaných, stejný počet získala i psychologická pomoc (psycholog, psychoterapeut, psychoterapeutická komunita, rodinná a manželská poradna, občanská poradna atp.), 17 osob by zavolalo na linku bezpečí nebo na linku důvěry, 15 osob by zkontaktovalo nějakou organizaci, která pomáhá přímo týraným lidem (Acorus, Dona linka, RIAPS, ProFem, Rosa), stejný počet, tedy 15 lidí, by problém řešilo samo, nebo za pomoci rodiny nebo nejlepších přátel, 13 osob neví vůbec, kam by se obrátilo pro pomoc, intervenční centrum by navštívilo nebo kontaktovalo pouhých 5 osob, a po jedné odpovědi získal lékař a kněz. Jeden respondent odpověděl, že v problematice násilí na mužích neví, kam by se měl obrátit.

Povědomí o tom, na kom je domácí násilí páčáno nejvíce měla zodpovědět otázka číslo jedenáct. Jak je patrné z grafu číslo 9, většina dotazovaných odpověděla, že na dětech, pak na ženách a pak na seniorech. Skupina mužů nezískala ani jedno procento, což je poměrně překvapivé, a bylo by zajímavé zjistit proč tomu tak je. Můj osobní názor je, že důvodem je obrovská medializace všech případů týraných dětí (viz. případ z dubna 2008- týrané dvouleté dítě na Praze 12), ruku v ruce jdoucí s medializací násilí na ženách (viz. PR kampaň Bílého kruhu bezpečí na plakátech, polepech, a citylightech v Praze, Brně, Pardubicích, Plzni nebo Olomouci).¹⁷ Možná dalším důvodem by mohla být hypotéza, že lidé nepředpokládají nebo naopak nechtějí vidět, že by se mohlo násilí týkat i mužů. Celá naše společnost vyrůstá v kulturním kontextu, v němž chlapi nepláčou, jak uvádí například psycholog Lucian Kantor v článku Pravidla slzavého údolí, který vyšel 22. 2. 2008 v příloze Pátek Lidových novin. Já osobně bych k tomu přidal ještě poměrně rozšířený společenský fenomén živitele rodiny, kdy muž je ten, který se musí postarat o rodinu.

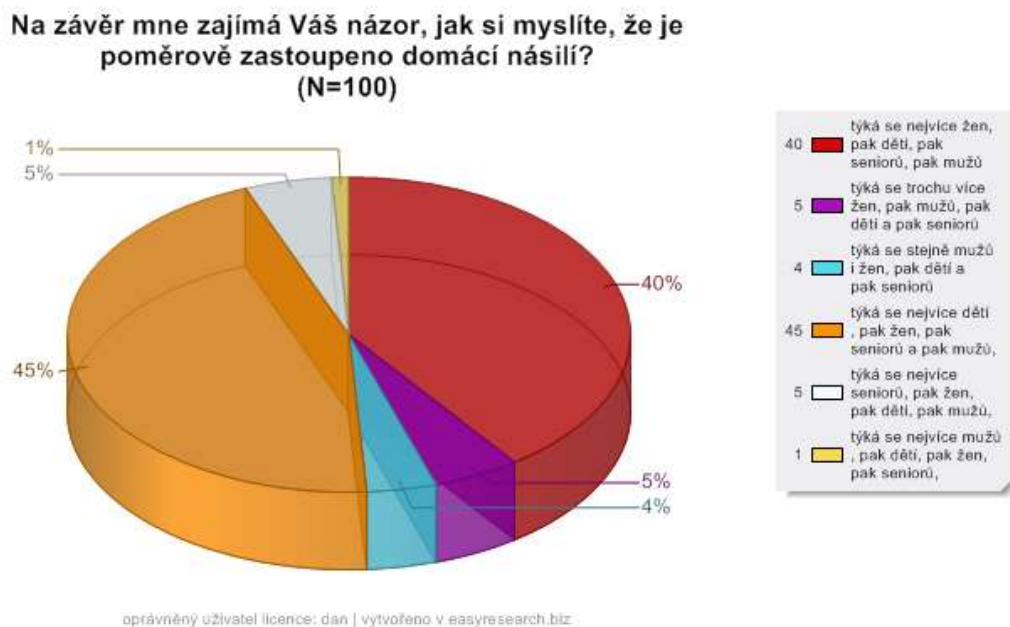
¹⁷ časopis Psychologie dnes, číslo 7+8/2007, str. 36-37, ISSN 1211-9607, autorka: Ludmila Čírtková,

graf č. 7: Na kom si myslíte, že je pácháno domácí násilí nejčastěji?

Poslední, dvanáctou otázkou jsem chtěl zjistit, jak si dotazovaný myslí, že je poměrově zastoupeno domácí násilí. Touto otázkou jsem chtěl potvrdit pracovní hypotézu číslo dvě, kdy by byla výsledkem čísla, stejná nebo velmi podobná u domácího násilí na ženách a mužích. Jak poslední otázka dopadla je vidět na grafu číslo 10.

graf č. 8: Na závěr mne zajímá Váš názor, jak si myslíte, že je poměrově zastoupeno domácí násilí?

Ten v zásadě potvrzuje všeobecně dané informace občanů o tom, na kom je páčáno nejvíce domácí násilí a v zásadě potvrzuje výsledky grafu číslo 9. V tomto grafu je však zajímavé, že pokud budeme brát v potaz otázku 2, 3, a 6, dostaneme se k celkovému číslu 10%, kdy teoreticky respondenti uvádějí, že domácí násilí je jev, který se stejnou měrou týká žen i mužů. Pak si myslím, že tyto výsledky potvrzují pracovní hypotézu číslo 2, protože udávají 2x větší procento zastoupení DN na mužích než dosavadní výzkumy.

7.3. Souhrn ankety

Tuto anketu jsem připravoval relativně dlouho a až ve finále jsem změnil její strukturu a cíl. Dalším důvodem změny bylo „objevení“ internetové služby, která se specializuje přímo na výzkumy a ankety. Ta sama vygeneruje výsledky tak, jak si je zadavatel určí.

Jsem rád, že během tak krátkého času se mi podařilo oslovit více než sto osob, které tuto anketu dokončili. Po ukončení této ankety webovou službou mi pak ještě mnoho osob psalo, že by rádi odpověděli, ale že již nemohou.

Jak jsem na začátku předpokládal, z mé ankety vyplynulo, že 21% osob které odpověděly, zná nebo ví o nějakém muži, který je týrán svou partnerkou. Toto číslo pro mne není nijak překvapující, a jak jsem již na začátku psal, čekal jsem, že toto číslo bude tak vysoké. Na závěr bych chtěl upozornit na skutečnost, že tato anketa není směrodatná, protože nebyl vybrán reprezentativní vzorek populace, a tudíž závěry této ankety mohou být zavádějící.

Do budoucna bych rád udělal anketu nebo dotazníkové šetření, které bude validní a které bude obsahovat reprezentativní vzorek populace. Myslím si, že stejně tak, jak postupně vstupoval na „sociální scénu“ fenomén domácího násilí na ženách a dětech, tak stejně by měl vstupovat i tento poměrně nový fenomén.

8. Závěr

Ve své absolventské práci jsem chtěl popsat jednotlivé druhy domácího násilí tak, jak je popisují jiní autoři, a poukázat na mediální obraz tohoto novodobého fenoménu. V další části se věnuji legislativě, a to zejména zákonům na ochranu obětí před domácím násilím. Poté následuje výčet několika nejznámějších organizací, které se zabývají pomocí osobám, které byly týrané v domácnosti. Bohužel musím konstatovat, že zatím neexistuje organizace, která by se cíleně zabývala pomocí mužům, jakožto obětem domácího násilí. Ve společnosti je stále mnoho předsudků o rolích mužů a žen a tak je tato myšlenka nepředstavitelná. Já sám jsem se při tvorbě této práce setkal s několika lidmi, kteří se smáli tématu mé práce. Jeden z nich pracuje i na lince pomoci Acorus.

Domácí násilí jako všeobecný fenomén je velmi zajímavé téma na psaní jakékoliv práce, a myslím si, že nový jev, DN na mužích je ještě zajímavější. Bohužel, jak jsem již několikrát uvedl, neexistuje k tomuto tématu téměř žádná literatura, protože se veškerá věnuje tématu domácího násilí na ženách a dětech. Věřím, že je těžké psát o něčem, co tady v zásadě neexistuje a s čím se oběť nechce ukázat na veřejnosti, ale na druhou stranu pomalu přichází doba, kdy přiznat svou „prohru“ nebude trapné, a že budou organizace nebo odborníci, kteří budou umět pracovat s mužskou obětí.

Přílohy

Příloha č.1 – Znění dotazníku

1 Váš věk:

15-25

26-35

36-45

46-55

55-starší

2 Jaké je Vaše pohlaví?

jsem žena

jsem muž

3 Kraj ve kterém žijete:

Ústecký kraj

Vysočina

Zlínský kraj

Hlavní město Praha

Jihočeský kraj

Jihomoravský kraj

Karlovarský kraj

Královehradecký kraj

Liberecký kraj

Moravskoslezský kraj

Olomoucký kraj

Pardubický kraj

Plzeňský kraj

Středočeský kraj

4 Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Žádné

ZŠ, SŠ bez maturity

SŠ s maturitou

VŠ/VOŠ

5 Dokážete říct, co je "domácí násilí"?

ANO

NE

6 Jaké jsou podle Vás jeho druhy?

7 Zažil/a jste vy sám/sama na sobě nějakou formu domácího násilí? Jakou?

8 Znáte nějakého muže, který podle Vás zažívá domácí násilí?

ANO

NE

9 Co si myslíte o muži, který je týrán?

10 Víte, kam byste se obrátil/a o pomoc? Kam?

11 Na kom si myslíte, že je páháno domácí násilí nejčastěji?

na dětech

na ženách

na mužích

na seniorech

12 Na závěr mne zajímá Váš názor, jak si myslíte, že je poměrově zastoupeno domácí násilí?

týká se nejvíce žen, pak dětí, pak seniorů, pak mužů

týká se trochu více žen, pak mužů, pak dětí a pak seniorů

týká se stejně mužů i žen, pak dětí a pak seniorů

týká se nejvíce dětí, pak žen, pak seniorů a pak mužů,

týká se nejvíce seniorů, pak žen, pak dětí, pak mužů,

týká se nejvíce mužů, pak dětí, pak žen, pak seniorů,

Vážený pane/Vážená paní,

Dobrý den, jmenuji se Daniel Suchánek a jsem studentem třetího ročníku Vyšší odborné školy sociální práce.

V současné době píšu absolventskou práci na téma „Domácí násilí na mužích“ ve které bych chtěl uplatnit výsledky z ankety do které bych chtěl zapojit i Vás. Níže je uveden odkaz, kde naleznete anketu. její vyplnění Vám bude trvat maximálně 6 minut Tuto prosbu můžete rozesílat i dál.

Děkuji Vám za spolupráci. Dan Suchánek

Dovoluji si Vás zdvořile upozornit, že dotazník je anonymní, a získaná data poslouží pro statistickou analýzu.

Dotazník je umístěn na webové adrese:

<http://survey.easyresearch.cz/iaFj40NIEeK9WSPTawMbK8Aha.aspx>

Na závěr bych Vám chtěl předem velmi poděkovat za Váš čas a pomoc. S úctou Daniel Suchánek

Příloha č. 2 – článek z časopisu Týden

Nadpis článku: „Jsi bačkora a blbec!“¹⁸

Autor článku: Leoš Kyša, Týden, 14. 1. 2008

Domácí násilí? Zbitá plačící žena. Takový je zažitý obraz týrání, které se odehrává za dveřmi domácností. Ve skutečnosti existuje takřka stejný počet trýzněných mužů. A ženské zbraně jsou rafinované: odstřižení od kamarádů, zesměšňování, potravinový teror.

Podobné mučení zažil každý třetí český chlap.

Pětatřicetiletý inspektor opavské policie Pavel se rozvádí. „Urážky, ponižování, zesměšňování před lidmi, vydírání, slídění. Nakonec napadení nožem. Od své ženy jsem se dočkal takřka všeho špatného,“ svěruje se v opavské restauraci U koníčka. Na týraného muže nevypadá. Má skvělou fyzičku, jedná a mluví rázně a odhodlaně. Rozvod iniciovala manželka Kateřina, s níž prožil třináct let. „Když jsme se potkali, byla těhotná s předchozím partnerem. Ale nevadilo mi to. Holčičku, která se o půl roku později narodila, jsem vychovával jako vlastní. Stejně jako kluka, který přišel hned rok po ní.“ Život s vysokou, štíhlou, atraktivní a inteligentní ženou se zpočátku rýsoval idylicky. Ke změně došlo po dvou letech manželství. Kateřina začala žárlit. Zkraje sem tam utrousila jedovatou poznámku, že ji Pavel podvádí. Potom mu začala prohledávat osobní věci, kontrolovat e-mailovou poštu a samozřejmě i mobilní telefon. Tvé milenky jsou chuděry! „Snažila se mě odstříhnout od přátel a koníčků. Nejdřív jakoby nenápadně, pak citovým

vydíráním a nakonec výhrůzkami. Raději jsem zůstal každý večer doma. Časem jsem dokonce zjistil, že abych nebyl pro jiné ženy atraktivní, dávala mi do kafe co nejvíc cukru a do jídla spoustu oleje a tuků.“ Žárlivost a vydírání přecházely postupně v otevřenou zlobu: „Kateřina si zřejmě vsugerovala, že ji opravdu podvádím, a začala mě nenávidět.“ Zesměšňovala Pavla před dětmi i jeho rodiči. Zpochybňovala jeho sexuální výkonnost. „Její oblíbená věta byla: ‚Tvé milenky musejí být chuděry, jestli s nimi v posteli předvádíš to co se mnou.‘ Nakonec jsem s ní už nebyl schopen souložit, což vedlo k dalším urážkám a ponižování.“ Jednu žárlivou scénu zakončila manželka policisty Pavla útokem kuchyňským nožem. „Ne že by mě chtěla zabít. Jen mi pořezala ruku. Jsem přesvědčen, že mě chtěla vyprovokovat, abych na ni zaútočil.“ Pavel raději utekl z domu a týden spal u kamaráda. Když se dověděl, že Kateřina podala žádost o rozvod, ulevilo se mu. „Chtěl jsem mít konečně pokoj, a tak jsem jí nechal veškerý společný majetek.“ Podobný případ – i v něm byl shodou okolností obětí policista – popisuje socioložka Klára Zbořilová v Kriminologickém sborníku. Policista se nebránil fyzickým útokům, protože se bál ženě ublížit. Vztah ukončil, až když ho zbila dřevěnou tyčí – před dětmi.

Pražské psychologce Martině Venglářové zase „prošel ordinací“ následující případ: muž se útoku manželky bránil tím, že ji chytil za zápěstí. Ona na něho podala trestní oznámení a příslušný městský úřad vyhodnotil jeho sebeobranu jako přestupek (trestá se pokutou nebo veřejně prospěšnými pracemi).

A jsme si kvit
Zatímco ve světě se na mužské oběti domácího násilí zaměřily desítky výzkumů, u nás dosud vznikl pouze jeden – bez povšimnutí médií. Provedl jej tým pracovníků a studentů Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity a výsledky publikoval v roce 2006 v knize Domácí násilí na mužích a seniorech. „Každý desátý český muž zažívá v partnerském

¹⁸ časopis Týden, č. 2/2008, str.30-35, ISSN1210-9940, vydáno 14/01/2008,

vztahu něco, co přesahuje rámec běžné hádky a co má velmi blízko k násilí – ať už fyzickému nebo psychickému,“ shrnuje Jiří Buriánek, spoluautor knihy a vedoucí katedry sociologie Filozofické fakulty Karlovy univerzity.

Nejméně tři typy ataků, které výzkumníci v anonymním dotazníku stanovili jako druh domácího násilí (viz Jedenáct stupňů teroru), zažila v některém ze svých vztahů alespoň jedna třetina mužů. (jihočeská čísla lze považovat za celostátně platná, velké rozdíly mezi regiony sociologové neočekávají). Vyloženě fyzické útoky se týkaly „jen“ čtyř procent oslovených, zažil je tedy každý pětadvacátý muž. Pro sociologa Buriánka nebyly závěr prvního českého výzkumu příliš překvapující. „V podstatě jsem to čekal. Výzkumy provedené v zahraničí nás na to, že ve zkušenosti s domácím násilím si stojí obě pohlaví celkem vyrovnaně, už delší dobu upozorňovaly. „Zahraniční výzkumy skutečně přinášejí nečekaná čísla. Často v nich figuruje jen o něco málo více žen jako obětí domácího násilí, jiné dokonce poukazují na to, že více jsou trápeni muži; nizozemská studie z roku 1998 konstatuje, že fyzické násilí v partnerském vztahu zažilo 35 procent mužů, tedy o jedno procento více než žen. (V Česku je podobně přesné srovnání obtížné, neboť každý výzkum má poněkud jiné parametry, a tudíž i výsledky.)

Proč tedy stále zůstává rozšířeno schéma, podle něhož jsou při domácím násilí agresory takřka výhradě muži a oběťmi víceméně jen ženy? „První, kdo se v šedesátých letech ujal objevování tohoto jevu, byl feministky. A ty muže studovaly jen jako tyrany. „Důležitou roli sehrálo i to, že společnost dlouho vnímala domácí násilí pouze jako tělesné ubližování a až postupně se definice rozšiřovala i na duševní týrání. „A zatímco ve fyzickém týrání jsou oběťmi v drtivé většině ženy, tak v psychickém o něco vedou,“ říká Buriánek.

Muži ženám věří

„Tady na té žili už seděl neméně tisícovka týraných mužů,“ říká třiasedmdesátiletý psycholog Eduard Bakalář v poradně v pražských Holešovicích. Na problematiku mužských obětí domácího násilí –zvláště otců–se specializuje mnoho let. „Zpočátku jsem se zabýval manželským poradenstvím. Časem jsem zjistil, že muži jsou v partnerských vztazích často zranitelnější než ženy, ale nikdo jim nepomáhá. Na rozdíl od žen, kterým se věnují desítky neziskových organizací. Muži se v podstatě nemají na koho obrátit, navíc mívají mnohem větší rozpaky někomu svůj příběh svěřit.“

Bakalář se setkává i s případy těžkého fyzického týrání, častěji však řeší týrání psychické: „Výčítky, urážky, ponižování, ječení, popuzování dětí a jejich cílené programování k nenávisti vůči otcům, pomluvy široko daleko,“ vyjmenovává hlavní

ženské nástroje k týrání partnerů. Naproti tomu obranné mechanismy mužů jsou podle Bakaláře prakticky nulové: „Ženy s domácím násilím začaly ve velkém teprve po druhé světové válce – ruku v ruce s masovou emancipací. A muži se na změnu postavení žen a jejich větší soběstačnost v historickém měřítku teprve zvykají, stejně jako na svoji novou roli.“

Na druhou stranu: jistou formu týrání mužů ženami lze vystopovat už v pravěku. Muži vyráželi na lov a vůbec za obživou, zatímco ženy seděly v jeskyni či chatrči. A prakticky jediný způsob, jak mohla žena výsledek lovu ovlivnit, byly neustálé výčitky: „Koukej, ty chlape mizerná: soused přinesl srnu a ty jenom zchromlého králíka.“ Aby se muž protivnému lamentování vyhnul, musel být alespoň tak úspěšný jako soused. Naznačená ženská strategie se generacemi posilovala a úspěšné byly především ty ženy, které své lovce dokázaly dobře motivovat. Zato chápavé ženy utěšitelky nezdědka umíraly za nepříznivých podmínek hladu.

„Muži navíc ženským výčítkám věří, neboť je mateřská výchova naučila, že ženský hlas jim říká pravdu: matky pro ně přece vždycky chtěly jenom to nejlepší a myslely to s nimi dobře,“ říká psycholog Bakalář. Muž tak prý podvědomě věří bezmála všemu, co mu jeho žena říká. „Když mu tvrdí, že je budižkničemu, dřív nebo později si to skutečně nechá vsugerovat. Právě proto, že ve své manželce podvědomě vidí matku, která ho vychovala.“ Ženy tímto způsobem mužským hlasem ovlivnitelné nejsou, protože otcové jsou při opatrování dítěte intenzivněji přítomni teprve krátce – měřeno lidskými věky.

„Ženy sice odjakživa mužům něco vyčítají, dříve ale měly ke svým chleboďárcům úctu a dokázaly ji náležitě projevovat,“ říkám Bakalář. V minulosti ženy své muže často i velmi halasně chválily a obdivovaly, všemožně hýčkaly jejich ego výrazy úcty (o sex nešlo, ten si muži brali bez skrupulí sami): „Ty jsi stejně nejlepší! Co bychom bez tebe dělali! Ty jsi tak šikovný!“ Jenomže podle Eduarda Bakaláře se ženský přístup během uplynulých desítek let změnil: „Přestaly si mužů vážit a zůstaly jen ty výčitky. Co to dělá s mužskou psychikou, vidím denně ve své ordinaci.“

Strach o majetek a děti

Pětapadesátiletý prošedivělý Aleš je společníkem v pražské agentuře public relations. S manželkou už tři roky nežije, přesto jí musí platit patnáctitisícové výživné. Nikoli na děti (ty ani neměli), ale na ni samu, neboť rozvodem prý přišla o svůj vysoký sociální status. „A to jsem jí nechal dům v Praze, auto, milion na hotovosti,“ kroutí hlavou nad rozhodnutím soudce, který automaticky vyhověl ženinu návrhu. O dlouholetých

osobních útrapách mluví ze staré známosti poprvé. Stejně jako ostatní muži, kteří se TÝDNU svěřili, odmítá i on fotografování. Stydí se. Dříve prý býval veselý a milý společník. Dnes působí zakřiknutě. Mluví pomalu.

Alešova manželka prý měla vždy velmi vysoké požadavky na komfort. Za dob šedivého socialismu, kdy nikdo neměl nic, a ten, kdo ano, nevystavoval majetek na odív, bylo soužití s ní ještě snesitelné. Alešova muka začala po revoluci. Nejdříve ho přesvědčila, aby se vrhl na podnikání. „Zprvu se mi to zdálo jako skvělý nápad, jenomže ona chtěla, abych pracoval šestnáct hodin denně. Všechno, co jsem vydělal, dokázala takřka okamžitě utratit. Nestačil jí byt, museli jsme koupit vilu na Břevnově. Každý týden nové značkové boty, hadříky i drahé parfémy.“ Když Aleš doma naznačil, že firma stagnuje a slušelo by se uskrovnit, házela po bytě nádobí a rozbíjela nábytek. „Dva talíře rozbila o mě. Řvala, že jsem neschopný, hloupý a impotentní chudák.“

Aleš během posledních let vztahu raději pracoval, než aby chodil domů. Začal zase více vydělávat, ale pro jeho ženu bylo stále málo. Její oblíbená věta: „Kdybys mě měl opravdu rád, tak by ses ještě víc snažil a zařídil mi lepší život!“ Tu a tam dala manželovi facku. „Nakonec utekla s taxikářem. Na rozvod si za mé peníze najala právníky a úplně mě oškubala. Ani jsem se nebránil. Jsem hlavně rád, že je pryč. Sám bych nikdy neodešel.“ Stejně jako Aleš není schopna odejít od svých mučitelek většina mužů. Bojí se, že při dělení společného majetku přijdou zkrátka; pokud má žena menší příjem než muž, může soud nařídit, aby do konce života posílal výživné, jako se to stalo právě Alešovi. A nejvíce se muži bojí toho, že přijdou o děti; soudy svěřují děti do péče matek. Ženy to vědí a svým manželům tím vyhrožují.

Mimoděčné pachatelky

Mnohé ženy si neuvědomují, že své muže týrají a že jim způsobují těžké psychické následky. Platí to i při takzvaném potravinovém teroru, který patří mezi nejrafinovanější zbraně trýznitelek: schválně vaří jídla, která dotyční muži nesnášejí, nebo je vydírají stylem „splniš, co chci a pak dostaneš najíst“. „Dominantní není touha po násilí, spíše snaha o mužovu kontrolu a manipulaci podle svých potřeb,“ říká již zmíněná psycholožka Martina Venglářová, specialistka na problém domácího násilí. Důvodů mohou být desítky. Nerovnost ve vztahu, v němž žena žárlí na úspěšného muže nebo naopak svým neschopným mužem pohrdá. Zklamání ze zbabraného života, který s partnerem absolvuje; ať už jde o nespokojenost se sexem, životní úrovní, vyčerpaným vztahem či manželovým

chováním (nenajde si čas na děti, doma nekomunikuje, žije jen prací, pořád leží u televize...).

„Kdybys nebyl taková nula, chovala bych se k tobě jinak,“ říkávala manželka pětatřicetiletému Pavlovi z Tábora, když se občas vzchopil a zeptal se, co jí vadí a proč mu ubližuje. On automechanik, ona personalistka ve velké firmě. Zpočátku jí jeho schopnost všechno opravit i jistá přízemní živočišnost imponovaly. „Začalo to po svatbě. Čím výš její kariéra stoupala, tím víc se za mě styděla,“ vzpomíná jednodušší, ale nezáludný Pavel.

Nejdříve přišly uštěpačné narážky na jeho inteligenci, pak spory o peníze. Žena vyžadovala, aby jí muž odevzdával všechno, co vydělal. Přerozdělovala mu jen minimum s dovětkem, že stejně většinu společných výdajů platí ona. Křičela na něho, ať neplýtvá teplou vodou, když na ni nevydělá. Odmítala s ním spát, protože si to prý nezaslouží. „Jsi bačkora a blbec!“ říkávala mu. Manžel se snažil jít na ženu po dobrém. Zkoušel si najít druhou práci, vycházel jí vstříc v desítkách drobností. Oplácela mu dalším posměchem a ponižováním. „První facka mě překvapila. Pak jsem si na bití zvykl, stejně jako na kopance a plivání.“ Takhle to šlo tři roky. „Až když mě urážela a ponižovala i před mým bratrem, řekl jsem si, že takhle dál žít nemůžu.“ Poté co Pavel oznámil odchod, snažila se žena vše urovnat a slibovala, že se polepší. „Jakmile jsem se vrátil, začalo to nanovo.“

Týraní se stydí

Muži vyhledávají pomoc nebo se svěřují se svými zkušenostmi oběti domácího násilí ještě daleko méně než ženy. Jaká by to hanba byla, kdyby žena muže bila, říkají si v duchu starého popěvku. „Představa, že bude někomu dopodrobna líčit, že ho ovládá partnerka, je pro muže děsivá,“ říká psycholožka Venglářová. Zatímco ženy se už díky osvětovým kampaním naučily nad domácím násilím více přemýšlet a mluvit o něm, muži své postavení oběti považují za něco znevažujícího a stydí se přiznat i v anonymních dotaznících.

„Muži jako oběti domácího násilí zažívají obtížnou situaci ve dvojím smyslu. Jednak berou vážně mýty, které se vážou na domácí násilí na ženách, třeba: že si za to mohou sami, že svou ženu provokovali. Současně tady působí předsudky, které souvisí s generovými stereotypy: například, že muž jako silnější pohlaví by si měl doma umět udělat pořádek. Obojí pak znesnadňuje mužům vyhledat odbornou pomoc nebo svěřit se rodině, přátelům, blízkým,“ říká v úvodu zmíněný sociolog Buriánek.

Ženy se stavějí na vlastní nohy a stávají se z nich schopné a úspěšné profesionálky. Jsou bohatší. A muži? Ztrácejí své výlučné živitelské zakotvení ve společnosti i v rodině, takže jsou mnohem zranitelnější, než si kdy dokázali představit. Ač někdo může týrané muže sebevíc litovat, teď je řada na nich: postavení ženy se zkrátka mění a muži by se tomu měli přizpůsobit. Což neznamená v bačkorách zalézt schlíple do kouta. Ani utíkat do hospody a remcat, jak jim „stará“ ubližuje. Chce to vlastně maličkost: nalézt skutečnou sebejistotu.

Příloha č. 3 – článek z časopisu Mladá fronta Plus

Název článku: I muži mají své trápení¹⁹

Mladá fronta Plus, 13/2007, Autorka článku: Jitka Bedrnová

„Týrá vás?“ „Ano.“

„Jak?“ „Nemá mě ráda.“

Psychické násilí je mnohdy horší než modřiny a šrámy. Není totiž vidět a těžko se dokazuje.

Domácí násilí není tabu, naopak, stává se hodně diskutovaným tématem. Vznikají organizace, zřizují se intervenční centra, poradny, probíhají informační kampaně na pomoc týraným. I těm sebelepším aktivitám ale pořád něco chybí. Všechny nabízejí ochranu ženám a dětem. Trpící muži – ne že by se o nich nevědělo – jsou bráni spíš jako doplňková činnosti, jako netypičtí klienti, které terapeuti spočítají na prstech jedné ruky. Pokud se některý nešťastník odhodlá a zavolá na krizovou linku, zpravidla je odkázán na organizaci Bílý kruh bezpečí. Ta je v České republice jediná, která se věnuje problematice týraných mužů intenzivněji, lépe řečeno zabývá se poskytováním pomoci obětem trestných činů, kam spadají i týraní muži. Ve statistikách se uvádí, že tvoří sedm procent všech obětí domácího násilí. To je ale jen špička ledovce. Podle kriminologů je skutečný počet týraných mužů srovnatelný se ženami, ale zjistit přesná čísla není možné. Tak podrobný průzkum u nás nikdy nebyl proveden. Pouze se obecně tvrdí, že zhruba čtvrtina mužských obětí vyhledá odbornou pomoc. Zbytek to řeší samoléčbou – odchodem z domova, alkoholem, léky. Drogy, stres a dlouhodobě kumulované napětí v nich dříve či později nastartují agresivní chování. Kruh se uzavírá. Velice často je to nakonec muž, kdo má v partnerském konfliktu poslední slovo, respektive poslední ránu. A závěrečný obraz je jasný – utlačovaná žena, muž násilník. Odsouzen pro napaden, ublížení na zdraví, vraždu. Kdo ale skutečně držel ruku na spoušti, to se už nikdy neprokáže. Jak chcete v takovém kruhu najít prvního pachatele a obět’?

---

¹⁹

Mladá fronta Plus, č. 13/2007, str. 40-41, ISSN 1214-4746, vydáno 30.3.2007,

Šéfka a zkrachovalec

„Máme zločin, máme vraha, máme motiv. Když pak ale mluvím s odsouzenými, docházím k závěru, že všechno bylo úplně jinak. Jenže v soudních spisech vztahujících se k případu vraždy termín domácí násilí nenajdete. Nikoho to nezajímá,“ říká policejní psycholog Viktor Červený. Proč to tak je? Protože se to špatně zjišťuje a prokazuje. Představte si muže, který přijde na policejní stanici ohlásit týrán: „Ona vás bije?“ „Ne.“ „No tak co chcete?“ Muži nebývají tak často jako ženy oběťmi fyzického útoku a neexistuje nástroj, jak by policie odhalila a prokázala násilí, které nezanechává viditelné stopy. Málokterá žena vztáhne na muže ruku. Pokud zaútočí, tak je to spíš jednorázová akce, která se na oběti nepodepíše trvalými následky. I tak vám mnozí odborníci rádi potvrdí, že aktéři otřepané zápletky typu mírný muž postavou věchýtek versus metráková dvoumetrová žena se neobjevují jen ve filmech. „Typický“ týraný muž je ponejvíc za zenitem, s ambiciózní věčně nespokojenou a veleúspěšnou ženou. Pokud se takovému chudákovi ještě poštěstí ztráta zaměstnání, potíže jsou nasnadě. „Podle mého názoru problém domácího násilí úzce souvisí s ekonomickou situací a rozpadem tradičního modelu partnerských vztahů. Úspěšná manažerka vedle sebe potřebuje reprezentativního muže. Pokud ten její nároky nesplňuje, tak nechci hned tvrdit, že ho týrá. Může ale nabýt dojmu, že se bez něho v životě obejde, a také mu to dá ostentativně najevo. Dovedu si i představit, že s ním udělá krátký proces. Takovému člověku pak nezbyvá než ubytovna pro muže bez přístřeší a může skončit i mezi bezdomovci,“ vysvětluje Marie Šustrová, zaměstnankyně intervenčního centra pro oběti domácího násilí v Praze. Předtím vedla infocentrum sociální pomoci Kontakt a s „muži bez přístřeší“ má velké zkušenosti. „Vždy šlo o problémy ve vztazích na pokraji rozvodu, kdy žena cítila muže jako své břímě a hledala způsoby, jak se ho zbavit nebo mu co nejvíc znepríjemnit život,“ dodává sociální pracovnice.

Děti a sex

„Ne že bych se chtěl mužů zastávat, ale někdy mám pocit, že ženy velice rády využívají slabostí svých partnerů. Když je zesměšní v posteli, vědí že trefily do černého. Tak dlouho partnera kritizují, shazují, že úplně přestane mít o sex zájem. Říká se tomu psychická kastrace. Nebo mu žena naopak dává najevo, že ho potřebuje pouze jako dárce spermatu. Tomu se zase říká symptom včelích královen. Ukažte mi muže, který se s těmito intimními záležitostmi bude někomu svěřovat,“ vysvětluje sociální pracovník Petr Šmolka. Popisovanými způsoby se ženy chovají na začátku krize spíš příležitostně a nevědomky. Když ale zjistí, že to na muže zabírá, začnou využívat jeho slabých míst k nátlaku a

manipulaci. Podle Šmolky se často uchylují k vydírání přes děti, v extrémních případech i vyhrožují, že svého potomka muž nikdy neuvidí, pokud se nebude chovat, jak si ona přeje. Důvodů, proč je týraných mužů statisticky méně než žen, je několik. Ty hlavní jsou stud a beznaděj. Dost na tom, že si ho neváží manželka, teď se ještě zesměšní před kamarády. Kdo by mu to vůbec uvěřil? A jak má proboha rozumně vyřešit, že s ním jeho milá odmítá spát? Stejně jako týrané ženy omlouvají svého trapiče, tak i muž klade potíže za vinu především sám sobě. Buďto ženu tak bezmezně miluje, snaží se jí zavděčit a nedovolí si žádný odpor, nebo to chápe jako svůj osobní problém, s nímž se musí vypořádat sám. Protože mu to zpravidla moc nejde, jeho sebevědomí padá do minusu. Pro odbornou pomoc se rozhodne, až když skutečně neví kudy kam. To pak ale do poradny přichází doslova se srdcem na dlani. „Mužům, kteří si sem přijdou zanaříkat, schází osobní kontakt. Očekávají od nás náhled na problém, protože sami se v situaci těžko orientují. Jsou vděční za každý nestranný názor,“ vysvětluje Blanka Němečková z poradny pro manželství, rodinu a mezilidské vztahy. Ve valné většině případů od mužů větu „týrá mě přítelkyně“ neuslyšíte. „Žena přijde rovnou s tím, že je obětí domácího násilí. Muži mají tendenci charakterizovat to, co se děje, než že by tomu dali tuto konkrétní nálepkou. Popisují chování ženy slovy jako neustálý tlak na svou osobu, zesměšňování, odmítání, ignorování, despekt,“ vysvětluje psycholog Petr Šmolka.

Minuta obětí

Jeho kolega Jaroslav Vydra se snaží své klienty přesvědčit, že chyba je z devadesáti procent na obou stranách. „To máte jako na parketu. Tančit také musejí dva,“ bere si na pomoc americké úsloví. Těch zbylých deset procent jsou tzv. černobílé případy, kdy proti sobě stojí slaboučká napadená žena a hrubý surovec, nejlépe alkoholik; nebo semetrika šikanující dobráka, který, než aby jí to oplatil, by si raději usekl ruku. Jaroslav Vydra je k takovým černobílým charakterům kritický. Z jednoduchého důvodu – za svou praxi se s takovým případem nesetkal. Stejně tak se ohrazuje proti stereotypu dělníků-násilníků. Výzkumy jeho názor potvrzují. Podle studie z loňského července, kterou si nechal vypracovat Bílý kruh bezpečí, se v 70 procentech případů násilí mezi partnery odehrávalo v domácnostech průměrně až nadprůměrně materiálně zajištěných. Ke každému páru přistupuje Vydra jinak: „Těm trochu jednodušším lidem doporučuji vést diskuse, aby snáz porozuměli pocitům druhého. Naopak intelektuálům mluvit zakazují. Oni jsou velice dobří v analýzách a kritikách, umějí přesně formulovat svoje názory, ale také manipulovat. Tam bývá moc řečí na škodu. Říkám jim: po návratu domů, ještě než cokoli řeknete, se

obejměte. Jen tam tak minutu stůjte. Až se z vás napětí z celého dne odplaví, můžete se bavit dál,“ představuje svůj recept na šťastný vztah Jaroslav Vydra.

Nebezpečné vzory

Nejhorší je, když jsou svědky fyzického ne psychického násilí děti. To druhé sice nevidí a nechápou, přesto to může ovlivnit jejich pozdější život. Přebírají od rodičů vzorce chování a aniž by si to uvědomily, mohou v dospělosti jednat stejně jako rodiče. „Viděl jsem, jak se podepisují hádky rodičů i na pětiletých capartech. Slyšíte od nich věty jako „můj táta má malýho piňďouse“ a podobně. Je jasné, že taková slova nemá dítě ze své hlavy, muselo to někde slyšet. Často právě díky rozmluvě s nimi nabudete jistoty, že v rodině něco nefunguje,“ říká psycholog Červený. Uznává, že to může znít otřepaně, přesto tvrdí, že nejefektivnější zbraní je osvěta, výchova a spravedlnost. Než se něco změní, bude to ještě chvíli trvat. Úsloví „holčičky se nebijí“ a „kluci přece nepláčou“ totiž platí pořád. Stačí se podívat na dětské hřiště.

Příloha č. 4 – článek z časopisu Týden

Nadpis článku: „Domácí násilí: Jak týrat muže“²⁰

Autorka článku: Krystyna Wanatowiczová, Týden, 29. 4. 2002

"Podle zákonů nebyla ta žena vinicí, a přec se dopustila na něm hříchu hroznějšího, než kdyby byla mrhala statkem, jim společně náležejícím, kdyby se byla láska její obrátila k muži cizímu. Šlapala jeho lidskost v prach, zahrávala si s jeho srdcem, nechtěla, aby byl člověkem - mužem."

Karolína Světlá: Vesnický román

Co říci o mužích, z nichž si jejich "drahá drsná" polovička udělala hadr na podlahu? Ženy se jim většinou smějí a ostatní příslušníci mužského pohlaví je udiveně litují. Jsou to slaboši, tichošlápci, ubožáci a nenapravitelní "podpantofláci"? Nejsou důkazem, že muži jsou pouhou nehodou přírody? Ne tak docela. To, že si "podmuž" dá od "nadženy" líbit praktiky pro většinu mužské populace naprosto nepřijatelné, má podle psychologů nejčastější příčinu v tom, že muži tyto ženy přespříliš milují, obdivují a nikdy by se neodvážili na své bohyně vztáhnout ruku. Feministky se teď nejspíše rozpálí doběla, ale někdy by ženy-trýznitelky, jimž se v literatuře přezdívá včelí královny, skutečně zasloužily pořádně proplesknout. Pro úplnost je třeba předeslat, že ve většině případů jsou oběťmi domácího násilí ženy. Není tudíž naší ambicí tento fakt jakkoli vyvracet. Existuje ovšem pět až sedm procent mužů, kteří pod opatření partnerek trpí podobně jako týrané a ponižované ženy. Ženy se samozřejmě mnohem méně uchylují k použití fyzické síly (byť to dovedou, jak uvidíme, stejně dobře jako muži), ale v posledních letech přibývá mužů, které manželka či partnerka týrá a vydírá zejména psychicky. Odborníci se shodují, že hlavní vinu nese stupňující se ženská emancipace a rozpad tradičního modelu partnerských vztahů. Skutečnost, že se většina českých mužů nedokáže po listopadu 1989 tak dobře přizpůsobit nové situaci a poměrům jako ženy (ztráta zaměstnání a hledání nového, obvykle méně prestižního atd.), vede k tomu, že se násilí mezi partnery může v brzké době stát vyrovnanou záležitostí. Ve světě je "pozitivní trend" ženského násilí dnes již nepřehlédnutelný (viz rámeček se statistikou).

---

²⁰ časopis Týden, č 17/2002, ISSN 1213-1792, vydáno 29/04/2002.

Skočím, uvidíš

"Skočím z okna, uvidíš, skočím a skočím." "Ale ne, miláčku, anděli můj, ne, to nesmíš udělat, jestliže mě máš opravdu tak ráda, jak říkáš." Byla tím svým oknem jako posedlá. A on se jí snažil mírně a trpělivě uklidnit, utěšit. Nakonec se mu to vždycky přece jen povedlo, poněvadž z okna neskočila. A tak to šlo dál, pořád dokola.

Alberto Moravia: Římské povídky

Na první pohled sen všech mužů. Štíhlá, s tvary dostatečně vyvinutými. Tmavé husté vlasy jí padají na ramena a spolu s průzračnými modrými očima je na ulici nepřehlédnutelná. Když se nese kanceláří, zbytek ženského osazenstva skřípe zuby a muži obdivně lapají po dechu. Úspěšné manažerce Evelíně bude pětatřicet let. Tři roky žije s neméně úspěšným podnikatelem, o dvacet let starším Pavlem. S Evelínou vypadají navenek jako dokonalý pár. Zamilovaně po sobě pokukují, drží se za ruce a Pavlovi kolegové, kteří mají doma tloustnoucí manželky v přechodu, mu závidí tak krásnou a mladou partnerku. Za poslední půlrok ale Pavel zešedivěl, zhubnul a zesmutněl. V práci se stýká se spoustou žen, ale ani ve snu by ho nenapadlo vnímat je jinak než pracovně. Evelína má však jiný názor. Začala na Pavla bezuzdně žárlit. Jakmile se jen o pár minut opozdí, spustí proud výčitek. V noci čeká, až Pavel usne, a prošmejdí mu esemesky v jeho mobilním telefonu. Pokud najde jakýkoli vzkaz od některé z Pavlových kolegyně, okamžitě ho vzbudí, nadává, vyhrožuje a kvílí jako profesionální plačka na orientálních pohřbech. Když se noc přehoupne, začíná svítat a ona je již dostatečně unavená pláčem, nechá se od Pavla milostivě ukonejšit. Ten zcela zmaten a unaven jí slibuje už dávno slíbené a prosí ji, aby ho konečně přestala podezírat. Scénky se v poslední době opaku jí téměř každou noc. Pavel Evelínu stále miluje a doufá, že její výlevy mají přechodný charakter. Ona však svůj tlak stupňuje. Nedovoluje mu jít se večer pobavit s kamarády, neustále ho zaměstnává sama sebou a domácími pracemi, dává ho sledovat a provádí křížové výslechy. Vlny lásky a nenávisti se prudce střídají, ale převažovat začínají ty druhé. Pavla by nikdy nenapadlo okřiknout ji nebo snad uhodit, ačkoli přátelé mu říkají, že to je jediné, co by si zasloužila. Evelínu miluje, instinktivně ovšem tuší, že se od ní musí odpoutat a vymanit se z područí této mistrné manipulátorky. Už jednou to zkusil, ale vyhrožovala sebevraždou. Dokonce se demonstrativně začala vrhat z okna, což Pavla vyděsilo. Má strach, že by ji mohl mít na svědomí. Zkroušený se vydal pro radu za odborníky. Uvedený příběh je podle prezidentky Bílého kruhu bezpečí (BKB) Petry Vitoušové typický pro věkovou kategorii mužů od jedenapadesáti do šedesáti let. Nezisková organizace BKB má jako jedna z mála v naší republice zkušenosti s týranými muži. Ministerstvo vnitra ani policie žádnou podobnou statistiku neevidují. Mimo jiné z toho důvodu, že domácí násilí bychom jako termín v zákoně hledali marně. Proto je fakticky nepostižitelné. A domácí násilí na mužích navíc

mnozí považují za naprostý výmysl, protože se vyskytuje spíše okrajově. Pokud tedy násilí za zavřenými dveřmi nepřejde do forem, které náš zákon zná (ubližování na zdraví, vražda), nemůže policie pro oběti udělat vůbec nic. Musí se nejprve stát skutečná tragédie.

Rány a kopance

"Vztyčila se a valchovala jej střídavě pěsti a lokty. Byla to houževnatá osoba, teprve po několika minutách, když jí začaly umdlévat ruce, přerušila své ječení, sestávající jen z podstatných jmen, shodila ho z postele, držíc ho za vlasy, aby jí neutekl, sedla si na pelest a dupala po něm nohama, dokud se jí ruce zase neroztavily. Pak si mu sedla obkročmo na břicho a políčkovala ho střídavě zprava a zleva. Pomalu ztrácel vědomí." Elias Canetti: Zaslepení

Dvaatřicetiletý Jakub se s o dva roky starší Janou seznámil před pěti lety. On je pohledný, sympatický a usměvavý, ona působí rázně a velitelsky. Po třech letech známosti se vzali, o rok později se jim narodil syn. Jana už je s ním skoro dva roky na mateřské dovolené, ale rodina finančním nedostatkem netrpí. Jakub je ve svém oboru úspěšný a své milované nosí každý měsíc spoustu peněz. Janě pobyt doma začal přerůstat přes hlavu a svou zlost si začala vybíjet - na kom jiném než na Jakobovi. Nejprve začala vyprovokovávat hádky, poté došlo na fyzické napadání. Jakuba mlátí hlava nehlava, škrábe, trhá mu vlasy a křičí, že on si může užívat živo ta, kdežto ona jen sedí doma a stará se o dítě. Jakub se jí ani jednou nepostavil. Naopak. Je mu jí líto, dává jí za pravdu a všechny její výstřelky omlouvá. Před nedávnem popadl Janu takový vztek, že nebohého Jakuba odtáhla za vlasy do koupelny, hlavu mu nacpala do vany a vši silou ho kopala do zadnice. Jakub se nebránil. Sousedé pravidelně volají policii, neboť křik a údery se rozléhají po celém domě. Jakub, s obličejem už notně zkrvaveným, chodí policistům poslušně otevírat a klidným hlasem oznamuje, že je vše v pořádku, neboť si pryč s manželkou zrovna povídají. Jana své nekontrolovatelné výbuchy agrese stupňuje také proto, že se Jakub vůbec nebrání. Z ničeho ji neviní a ráno si před odchodem do práce klidně ošetří rány. Kolegové si ťukají na čelo, protože jen co se mu jizvy a podlitiny zacelí, zuřivá manželka mu fasádu "vyzdobí" znovu. S psychickým vydíráním a posléze i fyzickým násilím mezi partnery začíná podle psycholožky Kateřiny Irmanovové vždy ten, kdo má pocit, že je slabší. "Výčitky, manipulace a nátlak používají ti, kteří jsou v hysterické pozici a mají pocit nevýhody. Snaží se proto strukturu partnerského vztahu změnit. Silnější nevydírá, snaží se hrát podle pravidel, kdežto slabší přestane pravidla respektovat."

Psychická kastrace

Ženy a stejně tak muži obvykle používají spolehlivě fungující metody typu: neříkám o sobě dostatek informací, vytvořím kolem sebe oblak tajemna, neodpovídám na to, co jsem dělala, po noci strávené kdesi venku odseknu, že jsem byla v práci a prostě přestanu pozvolna komunikovat. Jak se tedy chová muž-oběť? Svou tyranku omlouvá a z jejích prohrešků často viní sám sebe. Postupem času přijme roli, kterou můžeme nazvat "Já jsem ten, kdo je k ničemu a bez tebe, miláčku, bych byl ničím". To už je fáze, kdy žena dosáhla svého a kdy jí její protějšek zobe z ruky. Když se například v jedné mimopražské rodině stalo, že žena uhodila muže rozpálenou žehličkou do obličeje (žehlička je, mimochodem, vedle horké vody nejčastějším nástrojem ženské agrese), muž na policii vypověděl, že "vlastně ta žehlička byla úplně vychladlá a že se nic tak hrozného nestalo". Žena muže poměrně často ponižuje tím, že mu oznámí: Už mne nepřítahuješ, jsem ti nevěrná. Jeden ze způsobů psychického vydírání nastává v okamžiku, kdy mají partneři rozdílnou sexuální potřebu. "V poslední době přibývá žen, které si stěžují na své partnery, protože je nedostatečně uspokojují. Ale v okamžiku, kdy žena začne muže nutit k milování, jeho to ještě víc zablokuje," vysvětluje sexuolog Petr Weiss. Na druhé straně stojí ženy, jež partnerovi poskytují sex za odměnu, když například uklidí. Pokud žena muži sex často odpírá, doporučuje sexuolog mužům použít doplňkovou metodu masturbace. Sexuální manipulace je častá u žen, neboť muži v oblasti sexu příliš nemanipulují. V intimních sférách jsou průhlednější. Výsledkem nátlaku pak bývá, že muž na sex zcela ztratí chuť. Takzvaná "psychická kastrace" je podle Weisse častou ženskou zbraní: "Když žena muži v posteli oznámí: Ten před tebou byl skvělý a ty se zmůžeš jen na jedno číslo, pak může těžko očekávat, že muže povzbudí. Dosáhne opaku a de facto ho psychicky vykastruje." (Mimochodem, muži jsou v sexuologických poradnách třikrát hojnějšími návštěvníky než ženy.)

I tak to někdy končí

"Rozměrné roucho jak rybářskou síť jsem přes něho hodila, nádherný a smrtonosný šat. Dvakrát jsem udeřila sekýrou a dvakrát nechal údy s výkřikem padnout. Ležícímu jsem přidala ránu třetí jako dík podsvětnímu Hádovi, ochránci mrtvých. Tak vypustil duši v křeči." Klytaimnéstrá v Aischylově tragedii Agamemnón (volně do prózy převedl -lgtt-)

Čtyřicetiletá Kateřina vystudovala střední zdravotnickou školu a začala pracovat jako nemocniční sestra ve městě J. Kolegové o ní tvrdili, že je pracovitá, na směny chodila včas a o pacienty se starala vzorně. Občas prý sice vybuchla vůči některé z kolegyně, ale za pět

minut se už běžela omluvit. S úředníkem Jindřichem se rozvedla před patnácti lety, ale po čase se k sobě vrátili a žili "na hromádce". Kateřina se s ním často hádala a snažila se ho vydráždit. Jejich sváry obvykle končily tak, že jej pořezala nožem. Když se ho kamarádi ptali, co se mu stalo, odpovídal Jindřich, že spadl na sklo nebo že se poranil v práci. Krátce po hádce se vždycky usmířovali, ale zanedlouho se zase začali provokovat. Když se zrovna nehádali a Kateřina nešermovala před Jindřichovým obličejem nožem, rádi se napili. Až do osudné červnové soboty před pěti lety. Seděli s kamarádem v hospodě. Po půlnoci se značně rozveselení přesunuli do supermarketu, který měl jako jeden z mála v širokém okolí otevřeno přes noc. Okolo půl čtvrté ráno se Jindřich s Kateřinou začali hádat a zamířili do jednoho z obchodů. Co čert nechtěl, zastavili se zrovna u pultu, na němž byly vystaveny vojenské nože. Hádku vrcholila a Jindřich napůl vážně napůl v žertu řekl: Tak si vyber nějaký nůž, já počkám. Kateřina v tu chvíli popadla z pultu vražedný nástroj s čepelí dlouhou 13,6 centimetru a vrazila jej Jindřichovi do břicha. Běžela přivolat sanitku, ale Jindřich ještě na podlaze obchodu zemřel. Zákeřné bodnutí totiž zasáhlo Jindřichovo tlusté střevo, játra, žlučník a slinivku břišní. Kateřina byla odsouzena na šest let. V Česku je problematika domácího násilí podle Marie Masaříkové z ministerstva vnitra téměř neřešitelná. Policisté nevědí, jak se zachovat přede dveřmi bytu, za nimiž se ozývají rány a křik. Oběti paradoxně odkazují na neziskové organizace jako je například Bílý kruh bezpečí a další (viz informace v rámečku). "Oběti se totiž bojí vypovídat, a tak se raději přijdou poradit k nám," vysvětluje Petra Vitoušová z BKB. Neziskové organizace zaměřené na domácí násilí problémy za obět' neřeší. Poučí je, jak se nejlépe bránit a kde se v nouzovém případě schovat. Někdy je dobré se agresorce postavit, jindy ji to naopak vyprovokuje k ještě větší razantnosti. Vitoušová upozorňuje na model, který zavedli Rakušané a Němci. Kromě toho, že mají domácí násilí jako pojem jasně zákonem definovaný, zavedli také takzvaný institut vykázání. "Je to nejlepší praxe v Evropě, která chrání obět'. Pokud rakouská policie přijede na místo činu a rozpozná, kdo je obět' a kdo pachatel, pak má právo na místě agresora na deset dní vykázat z domácnosti." U nás policie přijede do rozhádané rodiny, kde nejčastěji muž bije ženu nebo naopak, a pokud obět' nevznese návrh na trestní stíhání, nemůže nic dělat. Odjede a za týden je tam znova.

Chvalme nové muže

Obecně platí, že čím má pachatel(ka) větší IQ, tím rafinovanější způsoby používá. Plíživé a nenápadné psychické násilí začíná třeba tím, že žena přepne bez předchozího dotazu televizní kanál, schválně se dívá na pořad, jenž ji nezajímá, a za žádnou cenu nedovolí partnerovi přepnout zpět. Když partner postaví hrnek na levou místo na pravou stranu, žena nespustí scénu, ale výhružným a chladným pohledem zrentgenuje muže tak, že ho zamrazí v zádech. Takové bojovnice musejí mít absolutní přehled o bojišti. Jakmile však znejistí, obvykle upadnou do hysterie. Ženská emancipace se stupňuje, pozice mužů a žen v zaměstnání se vyrovnávají. Není už výjimkou, že vydělávají ženy a muži zůstávají na mateřské dovolené. Nezačínají se náhodou z žen stávat muži a z mužů ženy? Možná proto se na západ od nás prosazuje trend takzvaných nových mužů. Mužů, kteří ženě bez odmlouvání pomohou, psychicky ji podrží v krizových situacích a nepovažují sebe a své problémy za střed vesmíru, naprosto samozřejmě se vrhají k vysavači a žehličce a večer čekají na svou milovanou s bohatě prostřenou, vlastnoručně připravenou tabulí. Češky si budou muset ještě dlouho počkat, než se "nový muž" rozhodne usídlit v našem podnebním pásmu. Na spokojený a vyrovnaný partnerský vztah, kde jeden netýrá druhého, tak do té doby můžeme podle sexuologa Weisse použít jediný osvědčený recept: "Rozumná žena ví, že muž potřebuje tři věci: chválit, chválit a chválit. Tento způsob manipulace v partnerském vztahu rozhodně neškodí a obě strany bývají spokojeny."

Příloha č. 5 – článek z Lidových novin

Nadpis článku: Domácí násilí²¹

autor článku: Ondřej Neff, Lidové noviny, 16. března 2008, 16:34

Je to smutné, taky zahanbující a současné asi přirozené, že se člověk začne intenzivněji zajímat o tu či onu špatnost, až když ho postihne. Muž bije ženu. Anebo: žena týrá muže. Jak z toho ven? Z určitého hlediska je manželství past, která sklapla – pokud je to manželství nepovedené, manželství na levačku. Problém domácího násilí v téhle pasti má určitě mnoho rovin. Vidím dvě hlavní.

Především je někdy těžké rozeznat hranici mezi pouhou rozepří a násilím. Staré české přísloví praví, že není kostelíčka, aby v něm občas nebylo kázáníčka. Jaká frekvence „kázáníček“ je ještě normální? V lidové mluvě existuje termín „italská domácnost“. Copak je možné mít v kuchyni měřič decibelů, aby stanovil, od jaké úrovně přestává být komunikace „normální“? Samozřejmě, že zásadním dělítkem je bití, tedy údery, fyzická bolest. Ale ani na to nemůžeme věc redukovat. Bití, to je určitý stupeň násilí, viditelný a definovatelný, ale jistě mu předcházely stupně méně zřetelné a postižitelné.

Druhá rovina souvisí s tou pastí. Samozřejmě, že lze násilí čelit, jenže pak je ohroženo samo manželství. Týraný partner zvažuje: stojí mi obrana za to? Násilí není pořád. Třeba to poslední už bylo naposled. Co se stane, když se manželství rozpadne? Odejde agresor z bytu? Mám já kam jít? Jak to bude s dětmi? Snadno se řekne, nenech si to líbit, jenže to „nenechání si líbit“ může mít dalekosáhlé důsledky.

Je důležité, abychom si uvědomili, že tento problém existuje. Co s tím? Uvedu příklad. Je dobře, že ve společnosti vzniká vůle k odporu proti agresivnímu tabaku, kteří nás doslova otravují tabákovým dýmem. Zaprodání poslanci možná ještě teď sestřelí zákon omezující kouření na veřejných místech, ale ten tlak roste, je dlouhodobý a nese pozitivní výsledky. Obdobný tlak musí vzniknout i v kauze domácího násilí.

Z zpovzdálí sleduji případ jedné týrané ženy, už jsem se o ní zmiňoval. Lhostejnost policie

a orgánů samosprávy je šokující. Zákonů máme plné tlustospisy a továrna na zákony chrlí nové a nové zmetky. Nepotřebujeme ani tak moc nové zákony, jako potřebujeme policisty, kteří půjdou a popadnou pana Dotyčného za prdítka a vynesou ho ven se slovy, pane Dotyčný, už to bylo po páté, tak to bylo naposled.

Když se toto začne dít a bude se vědět, že se toto děje, zmlácená žena půjde s jiným pocitem k lékaři a nechá si napsat protokol. Ten může na agresora zapůsobit jako páka. Tady to máš černé na bílém, takže to bylo skutečně naposled. Bohužel, skutečnost je jiná. Oběti se bojí o agresora mluvit, protože jim z pasti nikdo nepomůže. Často to ani nejde, nebo jen těžko? Píše mi jedna v minulosti týraná žena, jak nakonec musela odejít s dítětem do bytu se smluvním nájmem se základním platem. Jak to, že neodešel s kufrem agresor? A oběť může být kdokoli. Závěrem dovoluji citaci z jedné studie tohoto tématu:

Není pravda, že oběti jsou jen osoby submisivní. Rekrutují se čím dál častěji i z prostředí harmonické rodiny. Jsou důvěřivé právě proto, že pozitivně myslí a mají pochopení pro nějaké úchylinky ve smyslu: „nikdo nežije špatně schválně“. V médiích se vytváří obraz ženy, která si za svou smrt může sama, protože byla taková a maková. Zatím se nikde nepíše o tom, jaký byl agresor.

Kdy nastane období, že si společnost začne uvědomovat, že všichni jsme potenciální cíl agresora a že by se postoje a zbraně proti němu měly probírat jako hlavní předmět na základních školách?

---

²¹

http://www.lidovky.cz/domaci-nasili-00q/ln_nazory.asp?c=A080316_163410_ln_nazory_nev , 16:34

Příloha č. 6 – záznam rozhlasového pořadu – Český rozhlas

Čeští muži od revoluce po dnes

moderátorky: Lucie Vopálenská , Jana Šmídová 14.06.2002

Zažíváme právě další svobodné volby ve více než 12tiletém období uplynulším od listopadu 1989. Někomu se zdá, že se v naší změnilo z gruntu všechno, jiný si zoufá, že proměny jsou pramalé. Opusťme však pro jednu zdánlivě závažná témata a podívejme se v dnešním vydání Studia Stop na to, jak se v době transformace proměnil osud českých mužů, jaká je jejich role z hlediska rodiny, partnerství a společenských vztahů.

Nahlédněme do soukromých osudů těch, kdo uspěli, ale i mužů, kteří spadli až na samé dno. Nejprve dostane slovo psycholog a sexuolog Slavomil Hubálek, který rovněž řídí firmu ALEA - psychologie, zabývající se výběrem uchazečů o manažerské funkce. Doktora Hubálka jsem se nejprve zeptala, jak se podle jeho názoru za uplynulých 12 let změnila role českých mužů.

Slavomil Hubálek: Těch 12 let bylo náročnější pro muže než pro ženy. Když se podíváme na to, že bylo vydáno 5 milionů živnostenských oprávnění, ohromné množství lidí se pustilo do podnikání, tak v tomto množství vidíme většinou muže a ti podle mého soudu nesli vlastně hlavní břemeno toho zkusit podnikat, z velké části také neúspěch a zpátky se vrátit do zaměstnaneckých vztahů. Myslím si, že naši lidé, my všichni jsme prožili velmi obtížné období. Všimněte si, že o těch kraších se velmi málo mluví, to znamená máme za sebou období dost velkého stresu, dost velké frustrace, protože řada lidí si představovala život snadnější než ukázala potom skutečnost.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Za těch 12 let již vyrostla generace mladých mužů. Co si myslíte o těch dnešních třicátnících, mladých úspěšných manažerech.

Slavomil Hubálek: To je generace, které se dá skutečně jenom závidět z našeho pohledu, protože oni zvládají tu situaci mnohem lépe, už také proto, že jsou velmi dobře jazykově vybaveni, že to jsou skutečně Evropané, lidé, kteří denně pracují s počítačem, s Internetem a to je už skupina lidí, kteří, si myslím, že obstojí v jakémkoli evropském srovnání a jejich život docela příjemný, pestrý a oni jsou většinou se svojí realitou velice spokojeni.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Pojd'me nyní k porovnání žen a mužů. Ženy i za uplynulá období přece jenom o sebe více pečovaly, myslely na své zdraví. Jak jsou na tom čeští muži v tom produktivním a postproduktivním věku z tohoto hlediska?

Slavomil Hubálek: To je velmi zajímavá otázka. Za těch 12 let se prodloužila střední délka života u celé populace, ale mnohem výrazněji u mužů než u žen. Je to do jisté míry záhada, proč je tomu tak. Zdá se, že nám zdravotně ta situace většího stresu svědčí. Svědčí to také o kvalitě našeho zdravotnictví, které se přece jenom zlepšilo, svědčí to o nových lécích, ale do podrobností tento jev, tedy prodloužení střední délky života, zejména u mužů, zatím nikdo nevysvětlil.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Může za to třeba onen pozitivní stres, a to je stres z určité svobody a volnosti?

Slavomil Hubálek: I to je možné, podle mého soudu v tom minulém režimu řada mužů pracovala vlastně na dvě směny, bylo úplně běžné, že chlapi přišli z práce ve dvě hodiny, převlékli se do montérek a šli stavět. Většina domů, které byli postaveny za 40 let toho tzv. socialismu, bylo vlastně postaveno svépomocí. Toto všechno skončilo, takže je možné, že je to i tím, že vlastně mizí ta šedá nebo druhá ekonomika toho melouchaření a přivydělávání, ale sám osobně si myslím, že to nestačí na vysvětlení toho, že skutečně střední délka života se tak výrazně u nás prodloužila.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Pojd'me nyní spíše k tomu psychologickému aspektu. Proměna mužské role nemůže být jen důsledkem několikaletého vývoje, jistě jsou zde mnohem hlubší důvody. Kde je hledat? V rodině, ve zfeminizovaném školství nebo v modelech, které můžeme vidět třeba ve skandinávských zemích?

Slavomil Hubálek: Tak určitě se v tom posledním století poměr mužské a ženské role velmi měnil v tom smyslu, že dominantní muž a submisivní žena se začaly stávat mnohem více a více partnery. Kooperace v rodině například už vypadá úplně jinak než to vypadalo u našich dědečků. Když si představíme, že by náš dědeček jezdil po návsi v neděli s kočárkem dokola, tak asi chlapi v hospodě by si mysleli, že se zbláznil a možná, že by volali doktora, že vidí chlapa, který se stará o miminko. A dneska je to věc naprosto běžná. Já si myslím, že v tom dochází v řadě aspektů k velice pozitivnímu posunu ve smyslu partnerské symetrie, ale když jste připomněla skandinávské země, tak pořád ještě máme co

dohánět, například v tom, jak se muži podílejí třeba na domácích pracích. Když vyjedeme ven, tak je to pro nás neskutečně velkým překvapením, jak vyrovnané jsou role mužů a žen v některých těch nejúspěšnějších evropských zemích. A podle mého soudu to skoro přesně odpovídá tomu poměru, kolik ty země mají politiků a političek, to bývá 66:32 ve prospěch mužů a někde 50:50 a když se podíváme na sestavu třeba naší dnešní vlády, tak vidíme, co ještě máme dohánět.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Vy samozřejmě politickou scénu mapujete velmi podrobně. Co říkáte těm argumentům, že ženy sice v politice chybí, ale mimo jiné je to jejich vina, protože ony to prostě nezvládají nebo také politiky být nechtějí a považují za špinavou budoucnost.

Slavomil Hubálek: To já si nemyslím. I do letošních voleb jde řada malých stran, které mají to procento žen podobné jako je to už dnes ve Skandinávii, to znamená kolem 30 až 40 % žen a já si myslím, že v krátké budoucnosti to bude v naší společnosti běžné i v těch velkých stranách. Já si myslím, že v té generaci lidí mezi 20 a 40 lety se dneska už najde řada mladých dynamických inteligentních dam, které do té politiky půjdou a bude to tak dobře, protože my potřebujeme budovat společnost, která bude pluralitnější, která bude v sobě obsahovat řadu pohledů, nejenom ten jeden mužský dominantní arogantní principikativní.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Takže z vašich slov vyplývá, že ženy každopádně jsou koncensuálnější, že kdyby byl parlament, dejme tomu, složen z mužů a žen, takže by vypadal úplně jinak a hlavně jeho jednání by vypadalo jinak.

Slavomil Hubálek: Já si myslím jako psycholog, že to každý známe z dobře fungující rodiny. V dobře fungující rodině zkrátka platí ten mužský i ženský pohled. I v dobře fungující firmě platí ten mužský i ženský pohled, ty se nevyklučují, oni jsou komplementární a dobře fungující moderní společnost je řízena jak muži, tak ženami. A musíme se rozhodnout, že jestli chceme v tomto kopírovat Dánsko nebo Norsko, nebo jestli se chceme chovat jako společnosti islámského fundamentalismu.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Vaše společnost, teď mám na mysli ALEA - psychologii, se specializuje na výběr manažerů, klíčových pracovníků v nejrůznějších oblastech. Jaké jsou vaše zkušenosti, když porovnáte šance mužů a žen a na vysoké posty?

Slavomil Hubálek: My vybíráme kandidáty na principu výsledku psychologických testů. Testy neumí rozlišit, jestli je to muž nebo žena. Pro nás je důležité, jak inteligentní, stabilní a silný nebo výkonný ten kandidát je. U nás se velmi často stává, že jako nejlepší v tom souboru uchazečů je nějaká mladá dáma nebo dáma bez ohledu na věk, tam se potom snažíme přesvědčit našeho klienta, že právě toto je ten nejlepší kandidát. Musím říct, že někdy narazíme, a že nám někdy řeknou ne, my bychom chtěli, aby tím ředitelem, šéfem, manažerem byl muž. Ale ve většině případů se nám daří naše klienty přesvědčit, že zkrátka nejlepší je ta a ta a oni to akceptují a my z toho máme radost.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Sledujete potom osudy svých klientů. Ty mladé dámy, nebo vůbec dámy, nemyslím jenom mladé - osvědčují se na vysokých místech?

Slavomil Hubálek: Ano, my to samozřejmě sledujeme, to je v našem zájmu, pro nás je to strašně důležitá zpětná vazba, jak kdo z těch kandidátů obstojí. A drtivá většina jich obstojí. My jsme tomu velmi rádi, je to pro nás zaprvé je to pro nás reklama, zadruhé je to pro nás obživa a zatřetí je to radost z toho, že pomáháme vlastně vzniku moderního českého managementu na podobném principu jako je to v těch úspěšných zemích kolem nás. Myslíme si, že těch žen bude přibývat, protože zejména v některých oborech, podle našeho dlouhodobého sledování jsme přesvědčeni, že většina uchazeček je lepších než uchazečů, a to se nám zdá například v právu a v ekonomii. Je to pravděpodobně dáno tím, jak ti studenti na ty obory chodí. A já už se například u ekonomů opakovaně vyjadřuji, že ekonomky jsou lepší ekonomky než jsou muži ekonomové.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): A úplně závěrem. Nyní jsme hovořili o těch úspěšných, ale, pane doktore, pojďme nyní k oněm neúspěšným mužům. Proč je mezi bezdomovci, čili lidmi živořícími na okraji společnosti, drtivá většina mužů?

Slavomil Hubálek: Tak já musím říct, že profesně my se s těmi neúspěšnými nesetkáváme. Já tu mohu mluvit jenom jako občan nebo možná jako soudní znalec, který občas posuzuje tyto lidi, když spáchají nějaký trestný čin. Zatím domov je asi skutečně jako pravděpodobnější pro muže než pro ženu. Ono to určitě souvisí s tím, že velká část bezdomovců se do toho stádia bezdomovectví propije a dlouhodobě u nás platilo, že vlastně alkoholismus je problém více mužů než žen, i když je třeba říct, že poslední dobou se ten poměr mění a máme velké množství žen alkoholiček. Skutečně tomu tak je, že v té

kriminální populaci, například když srovnáme pachatele vražd, tak stále je to postaveno tak, že těch žen tam bývá, třeba u těch nejnásilnějších trestných činů, nepoměrně méně. Určitě je to dáno tím, že muž je agresivnější tvor než žena, ale obrazně řečeno, proč to sociální selhání je mnohem častější u mužů než u žen, já přesně nevím.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): ...váhá psycholog a sexuolog Slavomil Hubálek.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): A jak se na dnešní muže dívají dnešní ženy? Oslovila jsem psycholožku, docentku Ludmilu Čírtkovou, vedoucí katedry společenských věd na Policejní akademie ČR.

Ludmila Čírtková: Já si myslím sama osobně, že mám na ně velmi laskavý a, řekla bych, i velmi takový mírumilovný pohled. Já pracuji převážně v mužském prostředí a i mé pracovní situace mě přivádějí spíše do kontaktu s muži. Musím říct, že je zažívám velmi dobře, to znamená jako lidi na svém místě, kteří se dovedou rychle rozhodnout, kteří umí velmi dobře zareagovat, takže klobouk dolů.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Vy máte specifickou roli, pracujete na Policejní akademii, takže se setkáváte s mladými a možná úspěšnými muži. Jací jsou mladí čeští policisté?

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že dát nějakou obecnou charakteristiku je velmi těžké, ale myslím si, že je pro ně typické například to, že chtějí svou práci dělat dobře. Je to vlastně i o tom, že ta práce probíhá ve změněných podmínkách, že se setkávají se situacemi, které velmi rychle mění svoji tvář, a že to od nich vyžaduje nejen aby velmi dobře znali zákony, ale chce to od nich, aby se například dovedli velmi dobře v situaci zorientovat, aby ji dovedli rozanalyzovat, a proto mimochodem je na Policejní akademii zastoupen můj předmět, můj obor, tedy psychologie.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Mají oni mladí čeští policisté nebo budoucí policisté nějaké vzory, chtějí být takovými těmi americkými poldy?

Ludmila Čírtková: Já musím říct, že sama za sebe tuto otázku nekladu. Ale předpokládám, zejména když právě mladí chodí k nám na Policejní akademii, že velmi často je strhne nějaký vzor, který viděli ve filmu, ale myslím si, že už v průběhu prvního roku studia jsou

z té vazby vyléčení, protože vidí, že ta práce není jenom taková ta smetana, která je zpravidla nabízena ve filmu, ale že za tím taky vězí velmi mnoho mravenčí práce nebo takové práce, která nemá znaky dobrodružnosti a akčnosti, ale všechno to k tomu patří a jsem ráda, když se do toho svého obrazu profese policisty dostanou.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Hodně se hovoří o tom, že česká policie je neefektivní, že je v ní hodně zkorumpovaných lidí. Vidíte to také tak?

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že už já z pohledu toho, že pracuji právě v tomto resortu, tak to tak vidět nemohu. Já bych tam asi sama ani nemohla být, kdybych měla představu, že většina lidí nebo mnoho lidí v tom resortu jsou zkorumpovaní nebo v nějakém smyslu nepoctiví nebo nečestní. Takže já jsem hluboce přesvědčena o tom, že drtivá většina policistů, ale i dalších pracovníků resortu Ministerstva vnitra jsou opravdu lidé slušní, korektní, a že mají chuť dělat svou práci dobře. Ale samozřejmě nemůžu popřít, že i sama jsem se setkala s případy, kdy třeba policista nejednal vůbec tak, jak bych si představovala, kdy to bylo porušení etických principů, ale bylo to nakonec i porušení principů právních a mám potom radost, když takovýto případ je vyřešen rychle a rázně, byla bych proto, aby nekazil image policie.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Kolik je na Policejní akademii studentek?

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že studentek je tam tak akorát.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): To znamená?

Ludmila Čírtková: Kdybych to měla říct početně, tak si myslím, že se to blíží tak jedné třetině studentek na denním studiu a dvou třetinám studentů.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Jaké jsou mezi nimi vztahy? Muž přeci jenom většinou, on je jaksi ten samec. Jak se oni dívají na své kolegyně?

Ludmila Čírtková: Teď mě naskočil takový obrázek. Já jsem byla nedávno na služební cestě v Německu, kde jsem navštívila právě také Policejní školu a musím říct, že jsem byla poněkud překvapená nebo možná i zaražená, když jsem viděla v areálu Policejní školy chodit právě ty mladé dvojice v uniformách, takže chlapce a dívky v uniformě, a vlastně jsem si představovala, že jsou to tedy zamilované párečky a když jsem si je měla dosadit

třeba do nějaké nebezpečné nebo náhlé policejní situace, tak mi to prostě problémy dělalo. Upřímně řečeno, asi mám o lásce jiné představy, než že bych ji dávala rovnou do uniformy, ale pokud jde o naše školství, myslím si, že půlka má samozřejmě především vztahy pracovní nebo tedy studentské, ale na druhé straně vím, že i u nás už vzniklo několik přátelství, která potom přerostla v lásku a pokud se nemýlím, tak máme za sebou už i první svatby.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Takže svatby v uniformě.

Ludmila Čírtková: Tak.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Já jsem se ještě chtěla zeptat na jednu věc. Jak ženy obstojí v konkurenci mužské, mám samozřejmě na mysli vaši Policejní akademii.

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že více problémů s tou konkurencí mají v současné době muži. Já jsem přesvědčená o tom, že zejména pro muže se změnilo prostředí, protože do určité míry povolila práva mužů a žen. Tím se samozřejmě vytvořila jiná prostředí, více konkurenční prostředí, protože najednou se mezi jejich konkurencemi vyskytly i ženy a už i kvantitativně vzato mají tedy konkurentů za prvé víc a za druhé jich mají také trošičku v tom kvalitativním slova smyslu jinak, nebo setkávají se tedy s konkurencí, jež umí něco jiného, mají někde jinde silné stránky. Takže si myslím, že je to náročnější zejména pro muže. Ale na druhou stranu je samozřejmě pravda, že v podstatě policejní prostředí není pro ženu až tak jednoduché, zejména mám-li na mysli takové ty typické policejní profese, takže tam určitě nepatří. Ne třeba tisková mluvčí, protože naše veřejnost samozřejmě zná, že velmi mnoho dívek a velmi mnoho mladých kolegyně pracuje právě na této pozici, ale když si vezmeme tedy tu typickou policejní službu někde v situaci, kdy honím, stíhám nebezpečného zločince nebo kde jde o život, tak si myslím, že tam přece jenom stále ještě mají navrch muži a sama za sebe si myslím, že do určité míry je to určitě správné, a že ne všechny ty specializace, které jsou v takovýchto týmech, kde se zachraňují životy, jsou ženám šité na míru.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Pojd'me nyní k trochu obecnějšímu problému. Máte pocit, že se v mnohém objektivním, ale i subjektivním vlivu mění role mužů, a pokud ano, jak?

Ludmila Čírtková: Já mám za to, že se ta role mužů mění a mění se právě zejména díky tomu, že dřív byla velmi jasná, takže bylo jasné, co se očekává od muže. V určitém věkovém období bylo také jasné, co se očekává od ženy. A tady díky těm, řekla bych, sociálním změnám a díky právě té tendenci zrovnoprávnění vlastně té role muže, ale tím i ženy, se velmi rozmazala. Takže dovedu si představit, že mnozí mladí muži teď přesně ani neví, co se od nich očekává. Například když se mají dvořit dívce nebo když mají vstupovat do světa práce, jestli se od nich očekává, aby byli především rozhodní a jistí v uvažování a nebo jestli se na druhé straně očekává, že budou hezky vypadat a budou mít pěstovaná těla, čili myslím si, že mnoho mužů s tím může mít s tímto pocitem identity v současné době značné problémy.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Paní doktorko, proč tomu tak je? Je to v rodině, ve školství nebo je to takový proces rozestření hodnot?

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že to je duch doby a do toho duchu doby bychom asi zahrnuli všechny ty momenty, které vy jste vyjmenovala. Určitě hraje velkou roli i rodina. Myslím si, že zejména u chlapců je ta výchova velmi obtížná, protože na jedné straně žijeme v době, kdy se zvyšuje citlivost na násilí a vidíme to třeba na tom, že se víc bavíme víc o tom, co prožívají oběti násilných činů, vidíme to třeba ale i na tom, že se bavíme o situaci různých minoritních skupin, takže to je vlastně velké téma emocí, a na druhé straně právě chlapcům předkládáme, že vstoupí do života a nebudou emoce projevovat, že budou dokonce schopni se rozhodovat, aniž by k emocím přihlíželi, takže už někde na začátku té výchovy je to poměrně dvojsečné nebo dvojkolejné a samozřejmě to může zavdat mnoho problémů, například ve vztahu k vlastní partnerce, kolik tam má být citů, kolik tam má být samozřejmostí atd.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Takže znamená to, že na vaši akademii chodí nehotoví muži a vy z nich ty muže děláte?

Ludmila Čírtková: Možná že by to krásné, kdyby to tak fungovalo. Myslím si, že bychom mohli pyšni, kdybychom mohli říct ano, my jsme schopni udělat a vyrobit hotové muže. Ale já jsem si jistá, že si k nám každý přináší už určitý vklad a že můžeme leccos změnit, ale určitě nemáme dar nějakého kouzelného proutku, který například z uchazeče, který nemá dobré sebevědomí, nemá v sobě třeba pocit jistoty a bezpečí, který mu budeme schopni dát třeba během tří nebo čtyř studia na Policejní akademii.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Ženská emancipace je jevem hodně frekventovaným a ženami natolik praktikovaným, že jej už dnes nikdo nezpochybňuje. Lze hovořit i o mužské emancipaci?

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že dokonce v současné době se tomu tak děje. Mám třeba na mysli, když jdu kolem trafiky a všímám si nabídky časopisů, tak jsou tam třeba tři druhy, jednak na téma politiky a pak jsou tam extra pro ženy a extra pro muže. Takže si myslím, že ta emancipace vede k určitému vzdalování obou rolí a myslím si, že alespoň pokud jde o ty běžné životní situace, jako je sblížení, jako je partnerský vztah, jako je vůbec navazování i vztahů na pracovištích a jako je i uznávání nějaké práce, že tam bychom měli spíš mluvit o nějakém sblížení než o tom vzdalování.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): A teď budu citovat z některých těch časopisů, o nichž jste hovořila a jenom pár takových sloganů pro ilustraci: 13 super tipů - vymodelujte si nové tělo, ona za to stojí, žijte do sta a zemřete při milování. Domníváte se, že to jsou ty pravé rady pro život?

Ludmila Čírtková: Já si teda sama za sebe myslím, že to jsou spíš titulky pro pobavení a pro možná odpoutání pozornosti od běžných denních problémů, ale doufám, že drtivá většina mužů, ať už mladých nebo starých, ty titulky bere spíš jako zdroj nějakého pobavení a nikoliv vážně, to by asi nebylo dobré.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Narážím na otázku, čím se tedy dnešní muži, hlavně těch mladých, s nimiž máte zkušenosti, vlastně řídí, jaké mají vzory.

Ludmila Čírtková: Podle mě je to docela těžká a komplikovaná otázka. Já přicházím do kontaktu s mladými lidmi, jednak na Policejní akademii, například i na Právnické fakultě, ale i v řadě jiných situací a docela zajímá mě, co jim koluje v myslích, co vlastně mají rádi, čeho se naopak bojí a když jsem si vybavila, já si dělám občas takový drobný testíček - ptám se například studentů právnických fakult, co si myslí, že může pohnout člověka k tomu, aby se třeba přiznal, jestliže udělal nějakou neplech, nějakou nepoctivost, jestliže ale současně proti němu nejsou nějaké pádné usvědčující argumenty. A musím říct, že už tato otázka, tento testík, mě někdy naplňuje takovým spíše pesimistickým závěrem, protože naprostá, převažující reakce je o dlouhém uvažování, o dlouhém mlčení, pak většinou jde taková ta odpověď, která asi je žádána, a že se hovoří o svědomí, ale jestliže nabídnu nebo

naopak polemizují, jestliže to svědomí není, tak co potom, co může přinutit nebo pohnout člověka, pak to uvažování už tápe ve slepých uličkách. To, si myslím, že tedy moc dobré není, ale na druhou stranu zase se velmi často setkávám s lidmi, kteří jsou zapálení, kteří opravdu v sobě mají nějakou základní lidskou citlivost. A třeba to vidíte úplně konkrétně na tom, že jsou schopni vstupovat po práci nebo po studiu do funkce dobrovolníků a starají se o slabé nebo o nemocné. To si myslím, že je hrozně fajn.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Domníváte se, že tento trend je doménou jen žen?

Ludmila Čírtková: Za sebe si myslím, že tomu tak zcela není, ale když bychom to měli měřit zastoupením mužů a žen, tak mám tu zkušenost, že v takových těch měkkých pomáhajících profesích, nebo situacích, se daleko častěji setkávám se ženami než s muži. A za sebe si myslím, že pro muže je vždycky poměrně obtížné vyjít ven s tou bolestí a požádat o pomoc, a některé zkušenosti z poslední doby mi to potvrzují, že až tedy v okamžiku, kdy jsou opravdu velmi zoufalí, tak se odváží a jdou se ptát, protože je najednou potkalo zlo, něco, čemu nerozumí, mají strach o partnerku, o děti a jsou to až takové extrémní situace. Myslím si, že žena je daleko lépe a dříve schopna si říci o pomoc

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Je to tím, že muži jsou introvertnější než ženy?

Ludmila Čírtková: Já si nemyslím, že by to zrovna souviselo s introverzí. Já bych tady předpokládala, že ta karta obrazu a image, nebo té mužské role, a odmalička se vlastně klukům říká, ne nesmíš plakat, kluk to zvládne sám, teď si musíš nějak poradit, takže si myslím, že to je takové jaksi navychované nebo vyrobené těmi našimi představami o tom, jak má vypadat správný muž, jak má vypadat správná žena. A už jsem tak naznačila, že správná žena má být slabá, submisivní, má mít hodně emocí, ten muž má být takřka protiklad. Ale právě díky tomu, že ten svět se tak rychle mění, a myslím si, že se dostáváme do úplně jiných situací, a že se situace také často překřížují, tak ten muž prostě nemůže vystačit s tou výbavou, která patřila do 19 století. Mám pocit, že proto to mají těžké, zejména protože asi takový ten aktivnější prvek z nich skutečně nikdo z nás nemůže sejmout. Koneckonců to očekávají i velmi emancipované ženy.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Pojd'me nyní na ten opačný pól. Ve společnosti přicházíte, a opět zdůrazňuji, do styku s mladými pozitivně naladěnými lidmi, tedy muži, když už o nich mluvíme, ale také jistě ve vaší profesi se zamýšlíte a zkoumáte ten protipól, že ta nezvládnutá mužská role může dovést muže lidově řečeno až do kriminálu. Když zkoumáte ta poslední léta, mění se nějak podoba českého zločinu?

Ludmila Čírtková: Když řeknete slovo zločin, tak máme samozřejmě na mysli především zločin násilný, to je zločin, který ubližuje druhému člověku a nejčastěji přímo, to znamená položil zbraní druhého člověka nebo zabije. A je pravda, že když si mám představit takový ten nejvíce zvrhlý zločin, tak mi naskočí postava takového drobného a takřka nenápadného muže. Ale na druhé straně si myslím, že v poslední době i ženy dokázaly, že se na poli zločinu se docela dobře vyrovnávají té nadvládě mužů. Když si vzpomenu na některé jednotlivé případy, tak si myslím, že ta schopnost ublížit, třeba právě dítěti, protože to dítě je slabé a zranitelné, tak ta schopnost ublížit například od ženy, a to tedy nemůže opomenout, takže mi to tak nějak hází rovnovážný obrázek, protože k tomu násilí mají ženy a muži rovnou cestu. Ale myslím si, že to není o tom, že muži jsou více útoční, agresivní, a že ženy takového násilí nejsou schopné. Asi ten hlavní rozdíl je v tom, že muži velmi často používají násilí k tomu, aby získali kontrolu nad svým prostředím, aby získali nejlepší auto, aby odstranili nepohodlného člověka, kdežto ženy velmi často používají násilím, když ztrácí tu kontrolu. Čili je to úplně opačný vzorec, a z toho vyplývají i ty hlavní opačné rysy, to znamená, že ženy většinou směřují to násilí kolem sebe, to je v tom nejbližším sociálním obalu, kdežto muži jdou v tomto přeci jenom takoví expansivnější, jsou to dobyvatelé, takže to násilí vyváží i do dalšího prostředí mimo rodinu.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Zmínila jste velmi závažnou věc. Teď se začíná hodně mluvit o tzv. domácím násilí.

Ludmila Čírtková: Já se budu v tomto případě opírat o množství poznatků z terénu, takže jsou to poznatky, které mám ověřené. A ten obraz domácího násilí, alespoň pokud jde o Českou republiku, mluví naprosto jednoznačnou řečí, to znamená, že drtivá většina pachatelů jsou skutečně muži, pohybuje se to kolem čísla 96 % plus mínus. V těch zbývajících čtyřech procentech se setkáváme s případy, kdy se domácího násilí dopouští i žena. Já bych tady ale chtěla říct, že ne každá facka, ne každý rozpor mezi partnery je domácím násilím. Jinými slovy, domácí násilí je vlastně týrání partnera, to znamená, když je to násilí opakované a děje se z takových zdánlivě nepochopitelných pohnutek, ze

zdánlivě směšných důvodů, protože např. marmelády nejsou ve spíži vyrovnány podle odstínů nebo podle nějaké takovéto věci. Takže to není instrumentální násilí, které by sloužilo k řešení nějakého skutečného problému. Ale musím tady na druhou stranu zmínit, že jsem nedávno vstoupila do kontaktu s kolegou, který se věnuje domácímu násilí na Univerzitě v Bochumu a ten zastává názor, že domácí násilí je fifty fifty rozloženo, to znamená, že dochází stejně často k obrazu, kdy pachatelem je muž, zrovna tak stejně často, kdy pachatelem je žena. On tvrdí, že vlastně ten rozdíl, který momentálně registrujeme, je způsoben tím, že k tomu násilí páchaném na ženě se dostaneme dneska daleko snáze, že na to máme jako společnost nástroje, umí to stát, umí to třeba i nestátní organizace, kdežto k tomu násilí, které páchají ženy na mužích, se dostáváme daleko hůře. A ten hlavní důvod, proč tomu tak je, je právě v těch mužích samotných. On totiž říká, že zatímco žena, když deklaruje, vyjde se svým problémem nebo s modřinou na veřejnost, takže vlastně vzbuzuje soucit, vzbuzuje chuť dát jí podporu a startuje velkou intenzivní pomoc, kdežto, když totéž učiní muž, tak se vystavuje vlastně situaci sekundární viktimizace neboli prvotného zraňování, protože ta první reakce bude o tom, že to je bačkora, je to je bábovka, že si nedovede sám poradit. Představte si, že on tedy vychází ze své ulity a musí někam jít. Kam může jít? Může jít k lékaři, na policii, na sociální referát na obecních úřadech a to jsou všechno místa, která si můžeme představit velmi živě a barvitě. Tam bude mluvit s konkrétním úředníkem, s konkrétním policistou a věřím tomu, že ta reakce bude překvapivá právě proto, že všichni předpokládáme, že jestliže je někdo obětí, tak je to právě žena, a jestliže je někdo pachatel, tak je to právě muž. Takže nevím, zatím nemůžu poskytnout nějaká ověřená data nebo údaje, protože i ten názor pana profesora Bocka je zatím diskutabilní a jsou na něj velmi rozmanité reakce.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Na domácí násilí je velmi těžký pohled, že?

Ludmila Čírtková: Nutno říci, že ano. I když na druhé straně se někdy divím, že nejen oběti, ale i pachatelé jsou ochotni vyjít se svým problémem ven a na druhé straně to signalizuje přeci jenom takovou pozitivní jiskřičku, že to domácí násilí může vadit nejen obětem, ale i pachatelům, ale že to neumí jinak, a že možná, když budeme schopni nabídnout nějaké účinné programy pomoci, jak se zbavit té chuti provozovat na partnerovi násilí, že toho bude skutečně méně.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Od konkrétního opět k obecnému a závěrečná otázka. Jak se podle vás bude vyvíjet česká rodina? Opustí nebo již opustila tradiční modely?

Ludmila Čírtková: Já si myslím, že nám tady vznikne pestřejší obrázek, který se bude skládat z takových vyhraněnějších způsobů rodinného soužití. Já si myslím, že bude poměrně velká skupina singlů, i ten trend vidíme koneckonců v celém světě, takže zřejmě to budou muži a ženy, kteří do čtyřiceti budou chtít žít sami, budou orientováni úplně jinak, než k navázání nějakého vztahu a myslím si, že kolem čtyřiceti s hrůzou zjistí, že to není úplně naplňující a myslím si, že tím vznikne potřeba další nějaké služby, jak pomoci nastartovat nebo jak pomoci na nohy právě těmto lidem. Takže na jedné straně si myslím, že bude poměrně velká uzavřená skupina singlů, na druhé straně si myslím, že bude i tlak k tomu, aby vznikl opět ten klasický model rodiny a že tady budou mít dejme tomu z jedné třetiny velmi stabilní velmi dobře strukturovaný klasický tradiční model rodiny, otec, matka, děti, možná ještě v tom širším obalu, to znamená prarodiče a pak si myslím, že tu zbývající třetinu budou tvořit takové ty méně tradiční formy, to znamená volné soužití muže a ženy, ale třeba volné soužití i homosexuální nebo lesbicky orientovaných.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská): Takže pestrá budoucnost.

Ludmila Čírtková: Já si myslím v každém případě pestrá budoucnost.

Moderátor (Jana Šmídová, Lucie Vopálenská):... soudí psycholožka Ludmila Čírtková²².

Příloha č. 7 – reflexe vztahu

Další částí mé práce je reflexe vztahu jednoho muže, se kterým jsem byl seznámen díky své kamarádce. Jmenuje se Petr, žije v Praze, je mu 29 let a mimo jiné hraje i v jedné kapele. Vyprávěl mi svůj příběh, a já jej bez obsahových úprav vložil do své práce. Tímto mu děkuji za čas, který musel strávit „reflexí“ svého již bývalého vztahu.

Byla teda hodně divná. Fakt. To muselo být zřejmé od začátku. Stála u pódia, a když jsem kolem ní procházel, vypadala jako by se trochu bála a při tom mě pozorovala trochu stranou. Neměl jsem ani moc v úmyslu se s ní dávat do řeči. Působila na mě asi spíš jako sice docela zajímavá, svobodomyšlná, ale určitě dost praštěná ženská. Vypadala a byla starší. Později mě hledala, což udělala, takže pro mne někoho poslala. Je to zvláštní situace, když Vás ženská takhle vyzve. Je v tom nějaká divná jistota. Zároveň mě určitě zajímalo, co vlastně chce. Teda ne že bych se to někdy dozvěděl. Tahle první část seznámení byla docela rychlá. Komunikace probíhala dobře. Nebylo to nepříjemné. Občas vypadala možná trochu vystrašeně a nechápavě, ale jinak byla dost sebevědomá. Byla Francouzka a mluvila hodně dobře česky. Netušil jsem, co tu vlastně dělá, nebo s kým tu je. A ani jsem se o to moc nezajímal. Tvrdila, že je tu jen vlastně na silvestra, a že za pár dnů odjede (kdybych tušil na, jak dlouho se může pár dnů natáhnout a co všechno se stane určitě bych v tu chvíli zdrhnul). Byli jsme u mě doma. Všechno bylo docela normální. I druhý den jsme zůstali spolu. Myslím, že ještě večer mi říkala, že by se tu chvíli zdržela. Bral jsem to asi pořád spíš jako náhodné setkání, které nějak skončí. Zůstávala u mě stále. Chodili jsme do hospod a bavili se. První výrazná věc, která se stala, byla právě v hospodě. Po večeři, několika pivech a panácích se její nálada docela změnila. Začala mě napadat. Byla docela sprostá a hodně našťvaná. Mluvila o nějaké Karolíně. O tom, že jí znám, a že jsem s ní něco měl. To jsem tedy moc nepochopil. Žádnou takovou jsem vůbec neznal. Šlo o nějaký výmysl. Bylo to dost drsné, museli jsme z té hospody odejít. Byla hodně hlučná a nějak do mne i strkala a občas boxnula. Ten stav nebyl vůbec k zastavení, i když jsem ji zkoušel nějak uklidňovat. Na ulici do mne kopala a docela ostře nadávala. Nevěděl jsem vůbec co s ní mám dělat. Odešel jsem. Tedy vlastně obešel jsem blok a vrátil se. Seděla na schodech a pro sebe si nadávala. Tenhle stav ji vydržel celou cestu domů. U mne doma se to potom vyhrotilo ještě o pár stupňů. Byla vážně hustá. Kopala do dveří a do zdi, občas i

do mne a při tom pořád nadávala. Asi jsem se snažil nějak mluvit a ten rozhovor zklidnit. Ale nešlo to. Nakonec jsem šel prostě spát. Ještě jsem ji slyšel přes zeď, jak nadává, pouští si nahlas hudbu a kope do dveří. Ráno se mi hned začala omlouvat. Říkala, že ví, jak na mne byla zlá. Chovala se úplně jinak, jako by nic z toho co v noci říkala, neexistovalo. Tušil jsem, o co jde a řekl jsem jí to. Že bychom se na to měli vykašlat a nebýt spolu po tomhle zážitku. Ona ale nesouhlasila. Podle ní to bylo tím, že jsme byli oba opilí, a že to nic neznamená. Dá se říct, že tahle první událost všechno změnila. Věděl jsem, že to není v pořádku. A že se to může opakovat. Takže se nabízí otázka, na kterou se mi později ptalo dost lidí. Proč jsem se nechal ukecat? Když Vás někdo ke komu máte hodně blízko a něco k němu cítíte, začne slovně i fyzicky napadat, asi tomu ze začátku moc nevěříte. Máte pocit, že je to jen hra, nějaká zkouška osobnosti. Ve skutečnosti jsem tomu nejspíš ani moc věřit nechtěl. Můj stav vědomí byl změněn pod vlivem něčeho, co mi bránilo připustit si, že ona je skutečně zlá a má psychické problémy. Přijal bych v tu chvíli asi jakékoliv vysvětlení, takže jsem jí vlastně uvěřil, když se druhý den omlouvala a tvrdila, že jí někdo něco nalhal. To je to nejjednodušší a nejhloupější co může zamilovaný člověk udělat. Po tom nastala nějaká fáze uklidnění, i když jsem to měl stále v hlavě a rozhodně to vymazat nechtěl. Dost věcí mě zneklidňovalo. Věděl jsem, že jsem potkal někoho, jehož osobnost se projevuje, řekl bych, hodně rozporuplným způsobem. Od chvíle kdy byla v útlumu a téměř nevycházela ven (jen sledovala televizi, nebo spala), přes snad až příliš úpornou snahu cvičit na kytaru nebo na klávesy, až k excentrickým alkoholickým faux paux, kdy v noci pouštěla hlasitě hudbu a nemohla spát. Neměla žádnou práci. Ve své zemi brala podporu, nebo dostávala peníze od rodičů. Často řídila opilá, podivně hlasitě se smála a občas na někom zkoušela svoje úderky kung-fu (tvrdila o sobě, že kung-fu výborně ovládá. což bych jí možná i chvílemi věřil). Dá se říct, že jsme oba často "kalili" a při jedné noční jízdě autem jsme bourali. Nic vážného až na ulomené kolo. Bylo jí to celkem jedno. Nechala auto autem a dál se o něj nijak moc nezajímala. Další scéna na sebe nenechala dlouho čekat. Myslím, že to bylo v pizzerii. Opět po pár panáčích mi začala nadávat a tvrdit, že se směji na nějakou ženskou, co sedí za mými zády, a že ona když odejde na záchod, tak se jí spolu vysmíváme. Netušil jsem vůbec, o jakou ženskou jde. Netušil jsem ani, že tam nějaká sedí. Začalo se přesně opakovat to samé. Nedalo se to zastavit. Křičela a dělala scény, že jsem hajzl, a že civím na každou fenu, a že ona to ví. Pod stolem do mne kopala. Snažil jsem se bránit a uklidnit ji. Ale jako bych ji spíš jen dál vyprovokoval k dalším akcím. Museli jsme odejít. Po cestě mě tahle o dvě hlavy menší ženská napadala a kopala do mne. V bytě neúnavně pokračovala v nadávkách a kopání do

všeho kolem. Docela dlouho jsem se snažil ji uklidnit a dobrat se k nějakému vysvětlení. Chvílemi se zdálo jako by se mi to trochu podařilo, ale nakonec znovu vybuchla a byla snad ještě agresivnější a vyšinitější. Je to velmi vyčerpávající tyhle situace. Mobilizujete všechny obranné systémy. Šel jsem spát, i když to nebylo moc snadné, protože poslouchala vedle v místnosti hodně nahlas hudbu a do toho střídavě nadávala a kopala do zdi a do dveří. Chtěl jsem, aby byla pryč. Aby odjela. Ale vždycky dokázala obrátit a stávala se z ní najednou klidná a tichá osoba. Říkala, že se vlastně nic neděje, a že ona je hodná, jenom hodně citlivá, a že ví, co si lidi myslí, a že je nesnáší a nesnáší lež atd. V těchto chvílích mě napadalo, že bych jí spíš chtěl pomoci. Zbavit jí toho co v sobě má. To je hodně naivní představa. Zároveň jsem se víc přesvědčoval, že jde o poruchu osobnosti. Že má příznaky nějaké poruchy nálad a nejspíš i paranoie. Setkání s někým takovým nebyla pro mne úplně nová zkušenost, ale nevěděl jsem si rady. Nedokázal jsem si představit, že všem těm výmyslům, které tvrdila, opravdu věří. Pořád jsem doufal, že někde existuje část jejího zdravého rozumu, která pochopí, že to co dělá, není v pořádku. Neměla vůbec pocit, že něco dělá špatně. Dost často se opakovala situace, kdy v ní nějaká neznatelná věta, nebo jen slovo vyvolaly změnu nálady. Začala se chovat agresivně. Nadávala a křičela. Strkala do mne. To se stávalo i ve dne bez alkoholu, jen tak při čaji. Reagoval jsem na to většinou tak, že jsem odešel z bytu. Občas mě zadržela a omlouvala se. Říkala, že se nic neděje. Dokázala někdy ten stav ovládnout a uklidnit se. Což bylo vážně nepochopitelné. Dost často se stávalo, že jsem odešel a dostával jsem od ní zprávy, které byly hodně agresivní a v podstatě to byly jen zlostné nadávky, které přicházely v intervalech deseti sekund. Většinou jsem na to nereagoval, což jí nejspíš vyprovokovalo k ještě větší zlosti. Stalo se několikrát i to, že jsem se vrátil a ona byla v mém bytě zamčená. Klíč byl v zámku a ona za dveřmi křičela, ať jdu pryč, že se chystá odjet, jenom potřebuje víc času. Trvalo to vždy docela dlouho, než se mi podařilo ji uklidnit a přesvědčit aby odemkla. Někdy, když mě v té své zlosti doma napadala, jsem se jí postavil a choval se tvrdě. Ne že bych jí chtěl něco vracet nebo jí fyzicky pacifikovat, ale věděl jsem, že se toho bojí. Jenom jsem se postavil, šel proti ní a jednal s ní asi tak, jak se jedná s problematickým dítětem. Většinou začala křičet, že zavolá policii a křičela o pomoc, aniž bych se jí nějak dotknul. To je docela zoufalá a zároveň hodně směšná situace. Tyhle chvíle trvaly vždy hodně dlouho a končily až někdy nad ránem, kdy jsem šel po pár hodinách spánku do práce, abych se odpoledne vrátil a našel ji jak sedí u počítače a pokouší se naučit hrát na klávesy, což bylo taky dost deptající, protože jí to opravdu moc nešlo a až do noci se urputně snažila vyťukávat tóny nějaké Bachovy etudy. Tyhle její nálady se postupně mezi sebou přelévaly a můžu říct, že

jsem už snadno rozeznával, co asi může přijít. Nebylo pochyb o tom, že trpí duševní poruchou. Přesto že jsem se snažil být nestranný, všechny příznaky, které jsem postupně nacházel v knížkách, nebo na internetu to jasně potvrzovaly. Dokázala se ale chovat i mile a vydrželo jí to třeba i několik dní. Postupně se opakovala podobná schémata, kdy mě napadala a urážela celou noc a druhý, nebo spíš třetí den se změnila v milou a klidnou osobu, která vůbec neví, o čem to mluvím, když se k tomu vracím. Uplynuly asi tři měsíce. Jedna taková hodně výrazná věc se stala při návštěvě koncertu. Nic moc nenasvědčovalo tomu, že by se mohlo něco stát. Seděli jsme po koncertě u baru, když se najednou začala zase nečekaně chovat hodně agresivně a napadat mě. Jako důvod uvedla to, že se smějí na barmanku a ona na mne. Byl to nesmysl. Ani jsem tu barmanku vlastně nevnímal. Objednali jsme si drink. Oba stejný. Já jsem dostal dvě brčka a ona jen jedno. V tu chvíli to začalo. Byla hodně agresivní a začala napadat mne i tu barmanku. Ta na to reagovala pouze tak, že mi řekla, ať si jí odvedu, o což jsem se tedy pokusil, ale moc to nešlo. Odešel jsem ven a čekal na ni u vchodu. Když přišla, okamžitě spustila svoji obvyklou sérii kopanců a nadávek. Tentokrát se to ale zdálo být ještě silnější než kdy jindy. Byla hodně hlučná a chvílemi úplně ječela. Snažil jsem se jí zase uklidňovat. Objímal jsem jí a držel, což muselo působit hodně komicky, protože ona se vzpouzela a kopala do mne. To všechno se odehrávalo na chodníku za přítomnosti kolem procházejících lidí a lidí, kteří na nás civěli z oken. Nakonec si sedla na chodník a pořád dokola křičela a nadávala. Po nějaké době kdy jsem se zkoušel s ní domluvit, nebo jí uklidnit jsem to vzdal a jel domů. Šel jsem spát. Vrátila se uprostřed noci tím způsobem, že začala kopat do dveří. To nebylo zrovna příjemné probuzení. Vtáhnul jsem ji dovnitř a křičel na ni ať se klidní. Měl jsem toho už po krk a to probuzení mě hodně rozladilo. Pak jsem si šel znovu lehnout, ale spát moc nešlo. Byla hodně rozjetá. Křičela a do všeho kopala. Několik věcí vyhodila z okna desátého patra. Musel jsem něco dělat. Vždy jsem vstal a šel za ní vedle do místnosti. Zkoušel jsem s ní mluvit a tu situaci zklidnit. Neměl jsem ale žádnou šanci. Znovu jsem to vzdal a šel si lehnout. Dělal ale tak velký hluk, že jsem musel vždy znovu vstát a pokoušet se to nějak řešit. To se opakovalo několikrát. Mezitím mě udeřila stojanem od mikrofonu, nebo stolkem. Házela po mne všechno, co měla po ruce. Postupně jsem všechny ty věci odnášel vedle do místnosti. Jednu chvíli držela mojí kytaru z okna a křičela, že by se mi to asi moc nelíbilo, kdyby ji pustila. To by se mi vážně moc nelíbilo. Když jsem se k ní přiblížil, tak pro změnu křičela, že skočí ona. To by mi v tu chvíli asi ani moc nevadilo. Naštěstí ani ona ani kytara pod oknem neskončily. Situace se ale hodně vyostřovala a mě už to začínalo dost znervózňovat. Už jen proto, že sousedi (jinak dost

tolerantní) několikrát zvonili a ptali se co se děje a jestli mají někam zavolat. Trvalo to snad věčnost. Chtěl jsem jen, aby už přestal ten křik, aby bylo už ticho. Napadlo mě, co se asi dělá v takové situaci, když má třeba dítě záchvat a nedá se zastavit. Moment šoku. Buď pořádná facka, nebo studená sprcha. Zvolil jsem tu první variantu a jednu jí vrazil. To ovšem zafungovalo úplně opačně a v ní to vyvolalo ještě větší vlnu vzteku a hysterie. Po nějaké době dalších neúspěšných pokusů o uklidnění jsem to zase vzdal a šel spát. A usnul jsem. Brzy ráno jsem jí řekl, ať odejde, nebo že ji prostě vyhodím. Odejít nechtěla. Dal jsem tedy všechny její věci do tašky, chytil ji a vytáhnul z bytu. Kopala kolem sebe a křičela už za přítomnosti sousedek v nočních košilích, ať zavolají policii, že jí mlátím. Tímhle docela složitým způsobem jsem ji nakonec i s věcmi dostal postupně do výtahu a ven z domu a vrátil se do svého tichého a klidného bytu. Byla to dost strašlivá scéna. Myslel jsem, že tyhle věci jsou jen ve filmech. Skutečnost byla ale mnohem horší. Odjel jsem pryč. Byl jsem přesvědčen, že už jí nikdy k sobě nepustím. Ještě ten den večer mi volala. Už relativně klidná mi řekla, že se chystá odjet a že byla na policii. Vrátil jsem se domů a zjistil, že mě tam opravdu policie hledala. Ptali se na mne sousedky a ta jim řekla všechno, co za celou tu dobu viděla a slyšela. Na policii jsem se dozvěděl, že na mne podala trestní oznámení za fyzické napadení. Ve výpovědi uvedla, že jsem ji šestkrát uhodil pěstí do obličeje. Byla i u doktora a měla snad i potvrzení o nějakém zranění. U výslechu jsem řekl, co všechno se stalo. Naštěstí mi docela dobře rozuměli, nejspíš proto, že jí viděli a pochopili, o koho asi jde. Nechal jsem to být. Nijak jsem ji nekontaktoval a nijak nereagoval na příval zpráv. Samozřejmě neodjela. Psala mi, že je jí to líto, ať jí odpustím, a že je nešťastná a nechce žít. Chtěla dokonce stáhnout žalobu. Chodila ke mně a ťukala na dveře. Spala na chodbě před mým bytem. V noci na mne zvonila, nebo když se dostala do domu, škrábala na dveře a za nimi na mne mluvila. Nereagoval jsem. Ráno, když jsem šel do práce jsem si jí nevšiml. Jindy na mne čekala ráno při cestě do práce a prosila, ať jí odpustím. Tohle trvalo nějakou dobu. Nevím, proč přesně mě napadlo se s ní sejít a promluvit si o tom všem. To byla chyba. Znovu jsem podlehl jejím řečem o tom, jak to měla v životě těžké, a že není zlá. Byla zase u mne a za nějakou dobu si přivezla věci. Všechno plynulo stejně jako před tím. Někakou dobu byl klid a pak to začalo znovu. Napadala mě a nadávala celkem bezdůvodně jako mockrát před tím. Pak se uklidnila a dělala, že je ta nejhodnější a nejmilejší. Myslím, že jí vážně vůbec nic z toho nedocházelo. Po nějaké době jsem ji opět vyhodil z bytu. Seděla před domem a brečela. V noci mi volali nějací lidé, že je u nich a brečí a ať si pro ni přijdu. Nechtěl jsem, ale jejich zoufalost a telefonování mě donutilo to udělat. Byla tedy zase u mne. Chtěl jsem, aby odjela. Tlačil

jsem na ni. Tvrdila, že to udělá, až bude připravená. Tahle doba nebyla moc dobrá. Stalo se toho dost. Ať už to když se při koncertu chovala buď hodně bujaře, nebo ztropila nějakou scénu, nebo prostě jen doma, když volala moje matka začala ječet, co mi to zase volá za krávu. Za nějaký čas opravdu odjela. Musela si jet vyřídit nějaké věci. Byla to obrovská úleva. Denně mi posílala desítky zpráv. Buď jen popisovala, co zrovna dělá, nebo mi nadávala, nebo psala, jak se jí stýská. Trvalo to celé léto. Doufal jsem, že ji to snad přejde, ale zároveň jsem tušil, že se zase objeví. A to se taky stalo. Psala, že přijede a za chvíli zvonila u mých dveří. Začalo to všechno znovu. Nechtěl jsem ji k sobě pustit. Našla si adresu mojí matky a přijela za ní. Začala jí vykládat, jakým strašným způsobem žiju, co všechno strašného jsem provedl, a že ona mi chce jen pomoci. A pak znovu chodila k mému bytu, zvonila a škrábala na dveře a mluvila ne mne.

Nakonec jsem ji otevřel a pustil dovnitř. Byla u mne a všechno se opakovalo. Pár dnů byla milá a veselá a najednou se něco změnilo a ona se proměnila v běsnící a agresivní živel, který se nedal nijak zvládnout. Chtěl jsem se jí nějak zbavit. Přesvědčoval jsem ji, ať už odejde a nechá mě být. Ale ona jako by nevěděla o, co jde a uklidňovala mě, že všechno bude v pořádku. To trvalo tak další dva měsíce. Šel jsem na operaci a ona zase musela odjet. Necítil jsem se vůbec dobře a ona chtěla, abych odjel s ní. Myslím, že bych s ní nikam nejel ani, kdybych byl fyzicky v pořádku, ale tohle bylo moc. Odmítnul jsem to. Chovala se jako šílená. To bylo peklo. Myslím, že jsem se vlastně jenom bránil a čekal, až odjede. Odjela pryč a celou dobu mi posílala nenávislné zprávy a nadávky. Změnil jsem konečně číslo. Byl klid. Za čas mě ale nějaká předtucha varovala, že je zase na cestě zpět. Nemýlil jsem se. Přijela a zvonila na mne a chtěla abych ji pustil dovnitř. Byl jsem rozhodnut už žádnou takovou chybu neudělat. Byla někde poblíž v hotelu a neustále chodila k mému bytu a zvonila a ťukala. Střídavě nadávala, nebo prosila. Stála dole před domem a v nějakém záchvatu hulákala a sprostě nadávala. To se nedalo moc vydržet. A v jedné její klidné chvíli jsem otevřel a pustil ji dovnitř. Byla zase normální a všechno chtěla urovnat. To bylo někdy před koncem roku a znovu byla u mne. Našel jsem jiný byt a přestěhoval se. Byla stále se mnou. Nedělala vůbec nic. Byla pořád doma, nebo chodila do hospod v okolí. Hádali jsme se a ona tropila scény. Byl poslední den v roce a já měl koncert na tom samém místě, kde jsme se poprvé potkali. Ten den jsme byli v hospodě a znovu se něco stalo. Nevím přesně kvůli čemu a ani to není moc důležité. Prostě mě začala jako obvykle napadat a nadávat. Odešel jsem domů. Ona se mezitím vrátila a scéna pokračovala do chvíle, než jsem odešel na koncert. Psala mi zprávy ať se nevracím, ať jdu spát jinam a samozřejmě spoustu nadávek a výhrůžek. Vrátil jsem se docela pozdě. Byla

zamčená v mém bytě a křičela, ať jdu pryč. Byla jako smyslů zbavená. Nějakou dobu jsem jí domlouval, ať odemkne. Nešlo to. Je to dost absurdní situace, když je ve Vašem bytě zamčená šílená ženská a nechce Vás pustit dovnitř. Vyrazil jsem okénko na záchodě a dostal se dovnitř. Seděla klidně na posteli, kouřila a sledovala televizi. Na zemi ležel rozkopaný počítač. Tohle byla ta poslední kapka. Popadl jsem ji a vyhodil na chodbu a za ní všechny její věci. Byly asi tři hodiny ráno nového roku. Začala zase zběsile křičet a kopat do všech dveří, mých i sousedů. Zavolaal jsem policii. Když přijeli, byla najednou zase úplně klidná. Po krátkém vyšetřování ji odvedli a nejspíš znovu vysadili někde za rohem. V noci se už nevrátila. Šel jsem do práce a doufal, že tohle jí bude stačit, že už nepřijde. Když jsem se ale vrátil, byly vyražené dveře a ona v klidu seděla na posteli a hrála na kytaru. Zavolaal jsem tedy znovu policii. Přijeli a ona dělala, že nic nechápe. Moc se divila, co že to vlastně dělám, a proč jsem je zavolaal. Nechtěl jsem podat trestní oznámení, chtěl jsem, jen aby ji odvedli pryč. Odvezli ji a ona se v noci znovu vrátila. Klepala na dveře a celou noc seděla na schodech. Ráno, když jsem šel do práce jsem si jí vůbec nevšímal. Ovšem když jsem se vrátil, dveře byly opět vyražené a ona klidně seděla uvnitř a sledovala televizi. Znovu jsem zavolaal policii. Znovu přijeli a znovu ji odvedli. Dveře jsem zajistil, ale když jsem večer přišel domů byly vyražené a ona byla uvnitř. Zavolaal jsem tedy znovu policii a ona mezitím někam utekla. Bylo to dost komické, když policie prohledávala celý dům a nakonec ji našla na půdě, kde se schovala a dělala "hůhů..tady jsem"... Znovu ji odvedli a znovu se vrátila. Znovu vyrazila dveře, když jsem nebyl doma. Znovu jsem zavolaal policii a tentokrát podal trestní oznámení. Byla zrovna docela v ráži a dokonce napadla i je a do mne se pokoušela kopat. Vážně jsem netušil, že se to dostane až tak daleko, když jsem se díval, jak ji odtahují z bytu a ona se zoufale drží dveří a při tom křičí a nadává.

Další události měly rychlý spád. Díky trestnímu oznámení strávila noc ve vězení a dostala čtyři roky vyhoštění ze země. Měla ale ještě dost dlouhou dobu na vyřízení svých věcí. To bylo snad to nejhorší. Denně za mnou chodila, a buď ťukala, nebo kopala do dveří. Stála na chodbě a mluvila na mne. V noci jsem šel na záchod a ona na mne začala mluvit přes plechovou schránku. Znělo to dost děsivě. Několikrát jsem ji vyhodil z domu. Když jsem ji potkal na ulici, začala na mne křičet a nadávat. Psala mi stovky zlostných a výhrůžných zpráv. Chtěla, abych stáhnul tu žalobu. To všechno se opakovalo každý den, celou tu dobu (cca dva měsíce), dokud ji nezbylo nic jiného než odjet. Pořád mi ale psala nenávistné zprávy. Psala i mým přátelům, na které si zjistila číslo. Nijak jsem ji neodepisoval a za čas změnil číslo. Zahlcovala mou emailovou schránku tisícem zlostných zpráv a těch

nejhorších nadávek. I tu jsem zrušil a byl na nějakou dobu klid. Posílala ale ty samé zprávy lidem kolem mne. I těm, které vůbec neznala a jejichž čísla nebo emaily našla na internetu. Napadlo mě pořídit si ještě jedno rezervní číslo, ze kterého bych ji odepsal, a ona psala jen na něj. Taky proto, abych měl občas kontrolu, kde se pohybuje.

Jsou to už více než dva roky a na tohle číslo posílá denně desítky stejných zpráv, aniž bych ji kdy cokoliv odpověděl. Tuším, že se jednou zase objeví. Strach z ní nemám. I když jak řekl jeden společný přítel... "může Tě myslím i klidně zabít a bude jí to v tu chvíli připadat normální". Tak trochu doufám, že ji to jednou nadobro přejde, že už se neobjeví a bude klid. I když...

Petr

JAK TO VIDÍ

Marek Jehlička

Muži jsou bití na duchu

» **T**éma domácího násilí páchaného muži na ženách se již dostalo do centra mediální pozornosti. Vůbec se ale nemluví o násilí, které ženy páchají na nás, mužích. Může vám to připadat ironické, ale vzpomeňte na archetypální obraz ženy s válečkem na nudle. Ano, i řada mužů doma trpí. A není jich málo. Ze sta respondentů 21 procent uvedlo, že znají muže, který je týraný. Ve většině případů nejde o to, že by ženy své muže skutečně mlátily. Týrají je jinak, rafinovaně: Ponižují je, zesměšňují, tiskají jim, že v posteli za něj nestojí atp. Podle

studenta sociální práce Daniela Suchánka, který mě se svou studií seznámil, se o fenoménu týraných mužů nemluví proto, že se za své týrání stydí ještě více než ženy. Rád bych všechny utiskované muže vyzval: Nebojte se, nestydte se přiznat slabost, pozvedněte zpod pantofle svůj hlas a zavolejte na fůň lžeba i policii, bude-li nejhůř. Čtyřicet mužů to už udělalo!

Marek Jehlička ||| publicista

Použité a citované zdroje

- BURIÁNEK J., a kol., *Domácí násilí na mužích a seniorech*, TRITON, 2006, ISBN 80-7254-914-6,
- GILLERNOVÁ, I., BURIÁNEK, J., *Základy psychologie, sociologie*, 1995, ISBN 80-7168-242-X. Fortuna,
- HÁJEK, K., *Práce s emocemi pro pomáhající profese – tělesně zakotvené prožívání*, 2006, ISBN 80 – 7367 – 107 – 7, Portál,
- HAŠKOVCOVÁ H., *Manuálek o násilí*, NCO NZO Brno, 2004, ISBN 80-7013-397-X
- CHOVANCOVÁ, M., *Bakalářská práce: Domácí násilí jako sociálně patologický jev*, Masarykova univerzita Brno, pedagogická fakulta, katedra sociální pedagogiky, 2007,
- KOPŘIVA, K., *Lidský vztah jako součást profese*, ISBN 80 – 7178 – 429 – X, Portál 2000,
- KOŽNAR, J., *Skupinová dynamika (Teorie a výzkum)*, 1992, ISBN 80-7066-632-3, Karolinum,
- MATOUŠEK, O. a kol., *Metody a řízení sociální práce*, Portál, 2003, ISBN 80-7178-548-2,
- MATOUŠEK, O. a kol., *Slovník sociální práce*, Portál, 2005, ISBN 80-7178-549-0,
- MATOUŠEK, O. a kol., *Sociální práce v praxi*, Portál, 2005, ISBN 80-7367-002-X,
- MATOUŠEK, O. a kol., *Sociální služby*, Portál, 2007, ISBN 978-80-7367-310-9,
- NĚMCOVÁ, J., *Diplomová práce: Domácí násilí v ČR a výuka tohoto tématu na druhém stupni základních škol*, Masarykova univerzita Brno, pedagogická fakulta, katedra občanské výchovy, 2007,
- ŠPATENKOVÁ N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, Grada, 2005 ISBN 80-247-0586-9,
- ŠPATENKOVÁ N. a kol., *Krize - psychologický a sociologický fenomén*, Grada, 2005, ISBN 80-247-0888-4,
- VÁGNEROVÁ M., *Psychopatologie pro pomáhající profese*, Portál 1999, ISBN 80-7178-214-9,
- VYMĚTAL, J., *Rogersovská psychoterapie*, ISBN 80-202-0605-1, ČS, 1996,
- Mladá fronta Plus, č. 13/2007, ISSN 1214-4746, vydáno 30.3.2007,
- Týden, č 17/2002, ISSN 1213-1792, vydáno 29/04/2002,
- Sociální práce, Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 1/2006, Sociálně právní ochrana dětí, ISSN 1213-6204,
- Sociální práce, Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2/2006, Domácí násilí, ISSN 1213-6204,

Sociální práce, Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 3/2005, Rovné příležitosti, ISSN 1213-6204,
Sociální práce, Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2/2005, Sociální práce s rodinou a dětmi, ISSN 1213-6204,
Konfrontace, FSS MU Brno, 1/2006, ISSN 0862-8971,
Konfrontace 2/2006, FSS MU Brno, ISSN 0862-8971,
Konfrontace 3/2006, FSS MU Brno, ISSN 0862-8971,
Konfrontace 4/2006, FSS MU Brno, ISSN 0862-8971,
Psychologie dnes, číslo 7+8/2007, ISSN 1211-9607,
Psychologie dnes, číslo 4, ISSN 1211-9607,
24 Hodin, č. 85, 4. ročník, ISSN 1801-5158, vydáno 30.4.2008,
Sborník z konference Psychologické dny Olomouc 2004, SOBOTKOVÁ, I. ed., FF UP Olomouc, 2005, ISBN 80-244-1059-1,
Výzkum: Violence against men, Men's experiences of interpersonal violence of Germany – Results of the pilot study, Ludger Jungnitz a kol., 2004, BMFSFJ Berlín,
www.donalinka.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=487, 11/01/2008, 16:22,
www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=355, 11/01/2008, 16:29,
<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/agresivita>, 18/04/2008, 10:56,
STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR:
http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=460, 18/04/2008, 08:35,
http://www.rozhlas.cz/cro6/stop/_zprava/39818, 03/02/2008, 11:22,
<http://www.lidovky.cz/domaci-nasili>
00q/ln_nazory.asp?c=A080316_163410_ln_nazory_nev, 16:34,
<http://survey.easyresearch.cz/iaFj40NIEeK9WSPTawMbK8Aha.aspx>
http://www.rozhlas.cz/cro6/stop/_zprava/39818, 10/03/2008, 16:22,
<http://koordona.cz>, 29/04/2008, 18:42,
<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/novinky---nazory/vykazani-v-roce-2007/r17>, 28/04/2008, 14:58,

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie
OSN – Organizace spojených národů
MF Plus – Mladá fronta Plus
BKB - Bílý kruh bezpečí
PČR - policie České republiky
IC – intervenční centrum
DN – domácí násilí
WHO – Světová zdravotnická organizace
NNO – nestátní nezisková organizace
STEM – středisko empirických výzkumů
.xls – sešit MS Excel
.jpg – koordinuje standardizaci datové komprese (Joint Photographic Expert Group)
.pdf – formát pro popis dokumentů Adobe Acrobat (Portable Document Format)

Internetové odkazy

www.domacinasili.cz
www.domacinasili.info
www.nasilu.unas.cz
www.feminismus.cz
www.iustin.cz
www.quovadisfemina.cz/index.php
www.mvcr.cz
www.acorus.cz
www.bkb.cz
www.donalinka.cz
www.obcanskeporadny.cz
www.koordona.cz
www.profem.cz
www.rosa-os.cz
www.charita.cz
www.mostkzivotu.cz